

Inc. 161(I)

T. 878604
C. 1000206068

Labula huius libelli.

- C** De octo casibus de quibus quis potest confiteri non proprio sacerdoti sine licēcia secundum hosti. 131
- C** De primo casu.
- C** De secundo casu.
- C** De tertio casu.
- C** De quarto casu in quo includūt pegrini. mercatores. familię principis. baylini ⁊ episcopi.
- C** De quinto casu.
- C** De sexto casu q̄ ēps solū in sua diocesi h̄z iurisdictōez.
- C** De septimo casu quādo potest laycus recōciliare eclie ex comunicatum. non tamen absoluere.
- C** De octauo casu.
- C** Quomō vel quādo curatus debeat dare licēciam alteri cōfitendi: vel negare q̄ndo ab eo petitur. 132
- C** Quod religiosus nō debet audire confess. nec electioni de se facte asentire sine licēcia superioris. 133
- C** Si confessor forte absoluerit aliquem de casu in quo non potest: quid debet facere.
- C** De duplici clave confess. s. potencie ⁊ scie ⁊ de dīa inter vtrāq̄ ⁊ q̄nta debet esse scientia confess. 134
- C** Si teneat confess scire de oībus q̄ sibi dicunt in cōfessiōe an sint mortalia vel venialia. 135
- C** Quod confessor non debet de facili dare sentenciam de mortali iudicando peccata ⁊ q̄ consulat in dubijs quod tu cius est teneri. 136
- C** Confessor tenetur scire casus in quibus quis tenetur iterare confessionem ⁊ sunt sex. 137
- C** De bonitate confessoris.
- C** Qualiter se debet habere ad penitentē confessor. 138
- C** De quibus debet interrogari peccator. 139
- C** Pro quolibet mortali esset septēnis penitēcia imponēda. 140
- C** Quomodo penitencia sic danda.
- C** Lonsilium pro diuitibus. 141
- C** De cōfiteē qui nō cōfiteē quod nouit confessor. 142
- C** De mō absoluēdi ⁊ de forma absolutōis fm tho. 143
- C** De absoluente secularem quē non potest. 144
- C** De non intelligenti confessionem.

Contra De penitencia imposta post absolutionem facta in mortali tenetur iterari.

Contra Dū q̄s facit pñiaꝝ sibi iniuctā si labat in mortali.

Contra De caibꝫ resuatis ep̄is tāde iure q̄b de cōsuetudine appio.

Contra hostieni. ponit alios casus. quos ep̄i sibi reseruant.

Contra Guillermus ponit alios caꝫ quos ep̄i sibi reseruant.

Contra predicatorum minores p̄sentati p̄ audience confessionum possūt absoluere de casibus quos episcopis sibi resernant exceptis de iure ep̄is reseruatis.

Contra Que est atrox iniuria & leuis.

Contra Que differentia est inter atritionem & contritionem.

COcto casus quibus quis potest confiteri non proprio sa-
cerdoti sine licentia secundum hosti.

Data secundum petrum de palu. casus i qbus quis
pot alteri confiteri q; proprio sacerdoti sine lñia e
quos ponit hosti. in summa: et sunt octo. primus est
propter indiscretionem proprii sacerdotis. Secundus quando
parochianus trastulit domiciliu suum. Tercius cu est uaga-
bundus. Quartus si querat domiciliu quo se conferat quo
usq alicubi habeat. Quintus ratiõe delicti. Sextus ratione
studii ut scolares. Septimus ratiõe necessitatis. Octauus si
sacerdos no pprius ponat spem in ratificatione.

De pmo can quo pot q; confiteri no ppo sacerdoti sine lñia.

Primus casus est propter indiscretionem proprii sacerdo-
tis. et hec comprehendit quado ipse sacerdos proprius
est solicitator ad malu. uel reuelator confessionu. uel
tal is q ex confessioe iminet piculu cofitenti uel confessori. In
hoc ergo casu dicit hosti. q eo ipso habet licentia a iure aliu
adeudi. de. pe. di .vi. placuit. Sz alii dicunt q d; petere tuc
licentiam ab eo. vel a superiori. q; decre. omnis. dicit. q qn
ex iusta causa uoluerit alteri cofiteri petat licentiam a ppo
sacerdote. Et quis hoc intelligat nisi ex culpa sua hoc pce
dat uidet tam melius etiam sit ex culpa sua. quia culpa sua.
hoc no debet alteri nocere. puta supiori. sicut ppo sacerdoti
mortuo uel excommunicato. no eo ipso licet ire ad aliu. sed o
portet recurrere ad epm. Si supiori adiri no pot. uel etiam si
eque est defectuosus. tuc q; ad papam no est facilis recursus
aliu adiri pot eo ipso. Quado ergo proprius sacerdos oio
qui adiri potest p tuc indiscretus et ineptus est et qui tuc no
potest adiri sine licentia. uel saltu cu licentia petita et no obtene
ta pot ire ad aliu. Dico aut petita q; et si sit indignus audire
non est tñ impotens committere. Et in hoc. s. q debet petere li-
centiam ab ipso uel ire ad superiorum. concordat. tho. pe. et
Alan. et inocenci et Ualte. et q si negat ab eis licentia tuc pdi
cti dicunt. q id; iudicium est de eo quod et de illo qui no ha-
bet copiam confessoris. Unde magis d; eligere layco cofiti nec
in hoc transgredit pcepta eclesie. quia pcepta iuris no se ex-
tendunt ultra caritatem. nec etiam sit iniuria sacerdoti. q; puile
giu meret amittere qui concessa sibi abutitur potestate. Sz pe-
de pa. dicit q tuc potest ire libere ad alium ut patz supra.

*S*ic si non posset alium habere et necessitas immineat. dicant predicti doctores quod confiteatur peccata ingenere sine eo de quo posset malum prouenire.

CQuomodo potest quis confiteri non proprio sacerdoti sine linea.

Secundus casus est quando parrochianus transiit domiciliū suū. tunc enim desinit esse prochianus pmi et sit prochiā illi ad eum prochiā se trāstulit. Sed si in duabus parrochias haberet domicilium. in una māeret tempore estivali. et in alia tempore remali. ut robius sortitur forū. non simil sed successiue. sed quod habitet hinc et ibi. et tunc recipiat hic sacramenta quando hic habitat. alibi.

CTerzius casus quo quis confiteretur non proprio sacerdoti.

Tercius casus est cum est vagabundus non habens neque petens domicilium. Iste potest confiteri cui vult. curato vel epo in cuius parrochia est. immo etiam non curato. ut videtur. quia nulli subditus subdit se cui vult. Nam omnis sacerdos potestate ordinariam et iurisdictionem habet ex sua ordinatiōe. sed subditos habet solum eos qui se ei submittunt. nisi quod sum iura. qui se semel alicui submisit factus est eius parrochianus. nec potest se aliis submittere. quousque primo se subtrahat simpliciter. nisi de voluntate illius articulo de peccatis vi. placuit.

CDe quarto casu in quo includuntur pegrini. mercatores et familie principis et baylini et episcopi.

Cartus si querat domiciliū quo se transferat quo usque alicubi habeat. Et de pegrinis quidem dicendum est quod si sine linea curatorū et eporum perfecti sunt nulli p̄uilegii habent in hoc. Si autem de linea eorum profecti sunt ex ipso habent interpretatiā lineāz cōfiteendi. Cum sine confessione digne pegrinari non possint. Si etiam veniat pasca coicari possunt propter eandē lineāz implicitam et de casu epali absolvi quia ep̄s non retinēdo sibi auctoritatē licentiādi pegrinos ex hoc. ipse videtur eis dare licenciam cōfiteendi de casibus epalib⁹. sicut curatus de parochialibus. De mercatoribus autem si nusquam habent domiciliū. nisi secundum semper nudinas idem est quod de vagabundis. Et idem est si in loco teneat hospicium sed non declinat illuc pascate cōiter. Non enim videtur tunc habere domiciliū quo ad sacramēta. Et de familia principis. Uel baylini. qui nūquam in eodem statu permanent. ex

quo ipsi licet teneant hospicium suum alibi non tamen il
lucredeunt nisi ad horam. Nam isti vagabundi censentur.
Idem de familia ep̄i layca. quia non sic habet ius in ea si
cūt cardinalis. Sed si essent de diocesi ipsa. de eius licencia
cōfiteant̄. si autem de alia ex quo eius hospiciū dimiserunt
quia per diocesim vagant̄ respectu illius dioces. vagabun
di reputant̄. ut de lñia ep̄i illi². vel curati alicuius ad cuius
parrocbiā veniūt possunt confiteri. Concor. aut in hoc. s.
q̄ peregrini. negotiatores. et alii viatores si nō habēt lñjaz a
suis curatis vel ep̄is. vel sine licencia eoz iter accipiunt non
possunt ab aliis absolui. Inocencij hosti. et Guill.

¶ Quintus casus.

Quintus casus ratione delicti. v. q. iiij. placuit q̄ q̄ //
dam dicūt esse verum. tūc soluendū. quādo prop//
ter hoc est excōicatus a prelato illius loci ppter il
lo peccatū sicut cōsuevit fieri et furtis et hīmōi. quoꝝ ignorā
tur auctores. mittend² esset talis ad excōicatorem absoluē
dus ab eo. Sz si peccatū est occultū et ppter hoc nō est excōi
catus. potest etiam de hoc confiteri pprio sacerdoti. ut di//
cit̄ in summa pisana. franciscus. zan. refert laudē. tenere q̄ cu
rati et etiam fratres admissi ad audiēdum cōfessionē fm cle .
dudū possunt audire et absoluere peccata cōmissa non solū
in diocesi sed etiā extra territoriū diocesis. dum modo confi
entes possint illis confiteri. i. q̄ sint illius diocesis. vel par
rochie quo ad curatos.

¶ Sextus casus q̄ ep̄s solum in sua dioc. h̄z iurisdictōez.

Sextus ratione studii ut scolares et si non sint nisi p
annū moraturi in studio. vel quia non habent pl²
de spacio ab ep̄o vel capitulo de cuius lñia ibi sūt
vel quia sic disponūt. v̄l quia de prochja in parrochiā mu
tant̄. De illis vero qui veniunt de omni parte regni ad par
lementum parisius cū rex reputet se fiscū non cognoscēs su
periorē in toto orbe. videt̄ q̄ ibi possint confiteri ep̄o et cu
ratis in quoꝝ parrochiis cōducūt domos. Sed cōtrariū est
verū. s. q̄ noꝝ possunt absolui ratiōe parlamenti. si nō habent
lñiā a suis platis. q̄ rex nō h̄z ptātem in spūalib². Ep̄s aut̄
solum sue dioces. Unī curia romana sicut curato suo sumo
penitēciario de omni loco mūdi potest confiteri et penitēci
ari simplicibus sicut vicariis sui curati.

CSeptimus casus est quando potest laicus reconciliare ecclie excoicatum non tamē absoluere a peccatis.

Sextimus ratione necessitatis qz in mortis articulo omnis sacerdos ab ecclesia non precisus auctoritate iuris fit proprius sacerdos. de offi. ordinis pastora lis. ex hoc quod habet de. ose. di. iiiij. sacramentū. Vides q etiam layc⁹ in hmoi necessitate cōstitut⁹ possit excoicatum recōciliare ecclie. si non est ipse precisus. non tamen absoluere a peccatis audiendo confessionem.

COctauus casus.

Octauum casum ponit hosti. si sacerdos non proprius ponat spem in ratibitio. s; ut dicit in summa pi fana & bene. Iste casus coiter non tenet. rationem a signat pe. de pal. Nulla enī ratihabitio cōfirmat sacramētū quod nullū fuit. qz & si non in sacramētis ratihabitio saltē ppter aliquid valere pot. quia ille solēnitatem mutare pot sicut de ecclesia non per ep̄m dedicata ante. in sacramentis non potest valere. quia ipsam mutare non potest. quia regula iuris est q ratihabitio retro trahit & mandato con�atur. Quando solo mandato a principio res agi potest. in talibus locū non habet. quando. s. sacramenti essentia deficit. quia tunc totum iterandū est. De essentia aut̄ absolutōis est potestas iurisdictionis. qm potestatem erga talem non habet ex hoc q ponat spem in ratihabitione.

CQuomodo vel quādo curatus debeat dare vel negare lñiaz alteri cōfitendi quādo ab eo petitur.

Docta q secundū pe. de pa. di. xvij. parochianus si petit lñiaz alteri cōfiteōi indeterminate. non det curat⁹ nisi sit verisimile q petēs non eligeret nisi eō bonū vel meliore. Si vero noiat sibi aliū de quo v̄isimile ē q sit eō bon⁹ vel melior ad cōfessionē audiēdā. non neget. quia forte h̄z pctim qđ erubescit h̄siti & p̄ moreret sine cōfessiōe q sibi cōfiteret. Si v̄o apparet q ē eō bonus. aut p famam aut per uisum sue persone. vel p cōuersationē personarū sibi cōfidentiū q min⁹ religiose cōuersat. & tūc simpliciter debet negare innotescendo q ille non potest absoluere. Quod tamen intellige cum ille ad quem vult accedere parochianus non habet auctoritatem nisi ex cōmissione ipsius curati. di cendo etiam q est patus audire eum. Sitamen est talis q

ad hoc sit sufficiens . vel etiam q̄ est paratus dare sibi vnu
 aliū loco sui . in quo casu bene uideat ut det sibi ad hoc suf/
 ficientem . Nā si insufficientē daret . sibi imputaret detrimē
 tum quod inde seq̄retur oui sue . quia s̄m iura q̄ parū dili/
 genti socio rem suam custodiendā cōmisit . sue facilitati im/
 putari debet si p̄ist . Si aut̄ petitus a prochiano ⁊ diffamat⁹
 habet potestatem superioris . puta quia est vicarius ep̄i . v̄l
 confessio ⁊ deputatus in ordine p̄dicatorū vel minorum vel
 huiusmodi . non ppter hoc p̄hibend⁹ est simpliciter . quia
 iudex malus ordinarius vel deligat⁹ non perdit iurisdictiōe⁹
 suam . sed debet dicere perenti . non expedit tibi q̄ vadās ad
 illum . nec ibis de voluntate mea . nec assensu . nec lñia . s̄ ipe
 habet potestatē ab aliis maiore vnde non possum tibi phi/
 bere . sed paratus sum te audire v̄l per vicariū vel per extra/
 neum idoneum . Et s̄m hoc soluitur obstantia illius . s . q̄ nō
 p̄t esse pastoris excusacio si lupus oues comedit ⁊ pastor
 nescit . quia hoc verum est quando pastor scire debet ⁊ p̄t
 ⁊ lic̄ semper aliquis debeat reputare aliū meliorem se sim/
 pliciter non tamen quātū ad omnia . puta q̄ntum ad officiū
 hoc v̄l illud . Item suspiciones habere possumus nō ad iu/
 dicandum p̄imum sed ad cauendū nobis . nā si video pau/
 perein non iudicabo furem . tamen ne forte sit fur . custodio/
 rem meam ab eo . ⁊ sic in proposito . tamen nisi contrarium
 appareat . plus debet homo p̄sumere de his quos papa vel
 episcopus per totam diocesim p̄ficit q̄ de se qui deputatur
 ad vnam paruam parochiam .

C Religiosus nō debet audire cōfessiones nec electiōi de/
 se facte assentire sine lñia sui superioris .

D ita q̄ religiosus nō debet audire cōfessionem etiā
 illorum qui habent lñia ⁊ eligendi sibi confessorem
 quādocūq̄ . etiam si haberet a papa . sine auctori/
 tate siue lñia superioris . q̄ siue suo supiore velle v̄l nolle non
 h̄z . patet hoc p̄similitudinē de electōe si religiosus li . vs . vbi
 dicit̄ q̄ electōi de se facte nec potest assentire sine licētia su/
 perioris . S̄ vbi papa noīati eligit religiosum ad aliquā of/
 ficiū p̄sumit īdustria p̄sonē nosse . Unde nō reqr̄it̄ alterius
 licēcia . siue p̄ inq̄sitōe . siue p̄ predicatione . siue p̄ audientia
 cōfessionū siue p̄ platione v̄l alio quocūq̄ . Sed p̄ hoc qđ
 papa daret lñia ⁊ alicui q̄ posset eligere sibi quēcūq̄ etiā re/
no. bened

ligiosum pro audiencia confessionum & predicatione ex il-
la licencia non debet religiosus audire confessiones vel p-
dicare sine lñia sui superioris vel abbatis. ar. de hoc. extra de-
iude. q̄ sit laudabile. Si tamen in dicto casu religiosus audi-
ret sine lñia prelati tenet absolutio. ita q̄ non oporteret cōf-
fessionem iterare q̄uis male faceret.

¶ Si confessor forte absoluere aliquē de casu de quo nō
potest absoluere. quid debeat facere.

Quicūq̄ absoluere aliquē ab aliquo peccato in ca-
su in quo non pōt. siue q̄ reseruatus est ep̄o siue q̄
nullam habet auctoritatē q̄uis grauiter peccet. pre-
cipue cū hoc facit scienter. vel etiā ex ignorācia crassa iuris.
non tamen censuram aliqm̄ seu excōdicatiōēz ex hoc incurrit
siue sit cleric⁹ secularis siue religiosus dictus absoluens fm
fran. zan. & zeñ. Et tenetur illū quem sic absoluit auisare de
errore suo si cognoscit vel potest inuenire. Ille tamen quo
ad deum excusat. dū hoc ignorat. Et quod dictū est q̄ con-
fessor debet eū auisare quē absoluit cum non possit intelli-
gitur quando fieri potest sine scandalō notabili. Unde qui-
dam multū periti dicunt. q̄ talis confessor petat auctorita-
tem a Superiori sup̄ casum in quo nō potuit absoluere & tñ
absoluit. q̄ habita uocet eum quē absoluere cū non posset
& per aliquē modū cooptum interroget de aliquib⁹ q̄ sibi
confessus est. quasi melius volens informari. ac si non ple-
ne intellerisset. & si q̄ alia comisit criminalia postea. & sic ab-
soluat ab omnibus iterū: & tūc: & prius alias auditis. Et si
magnum scandalū ex hoc timeret. quia predictis modis ser-
uari non posset. absoluat absentem. si ab ultima confessiōē
adhuc creditur p̄seuerans in gracia. Aut alias si placet. Lū
ex hoc timeret notabile scandalum euenire comittat sumo
sacerdoti xp̄o. presertim q̄ndo multitudo est sic neglecta.
vel multum distant a loco ubi est cōfessor. ¶ Sed si religio-
sus absoluere ab aliqua sentēcia excōdicatiōis suspensionis
vel interdicti in iure posita. incideret in excōdicationem a q̄
nō posset absolui citra sedem applicam. extra de privilegiis.
ca. i. in cle. secus si absoluere a sñia hoīs q̄ tūc non incur-
reret fm. pau. q̄muis grauiter peccaret. Sz clerici seculares

132

absoluendo asentenciis iuris. quis & ipi male faciant. non tamen censuram incurront.

De duplice clave confessoris. scilicet potestate & scientie & de differencia inter utramque & quanta debet esse scientia confessoris.

Es est enim duplex clavis ordinis. scilicet clavis potestatis & clavis scientie. Unde petrus dicit dominus. Libi dabo claves regni celorum. Mat. xvi. Nota tamen quod scientia non dividitur clavis. sed ipsa potestas discernendi siue examinandi. & cognoscendi in foro conscientie: & partes determinandi seu definendi causam. id ligandi: & soluendi dicitur clavis potestatis. Ista duplex potestas est una in essentia. sed duplex in effectu. Scientia autem acquisita non est clavis sed iuuat bene uti clave. De his clavibus habes propositum. De quantitate scientie confessoris quanta. scilicet oporteat eum habere peritiam diuinam. Aug. de peccatis. vi. c. i. Oportet ut spiritualis iudex sciat cognoscere quodquid debeat iudicare. Dicit Iohannes. in iiiij. di. xvij. in expositio libri. Hec scientia & si non sit maior. tamen debet esse tanta ut sciat discernere inter peccatum & peccatum. & mortale & veniale. Et si in aliquo esset dubitacio sciat considerare ut possit recurrere ad discretiores. Albertus autem in iiiij. di. xij. dicit quod non tenet sacerdos scire discernere nisi in causa. quod sunt capitalia: & quod sunt mortalia causa & que venialia ex genere. Sed hoc nesciens dicit idem puto quod peccet mortaliter audiendo. & eum instituens plus peccat quam ipse. & eum permittens institutum ministrare. si sua inter esset tale prohibere. Dicit etiam quod in perplexis questionibus. sacerdos prochialis ecclie debet esse ita discretus. ut talia difficultaria esse sciat nec procedendum in eis sine superioris consilio vel auctoritate. Hec albertus. in quarto. Durandus ordinis minorum in summa sua libro primo. parte prima. distinctione prima. Dicit quod quotiens confessor se ingerit ad confessiones audiendas totiens se offert ad respondendum de quo libet & interdum de casibus inopinatis & in auditis: & de questionibus valde perplexis. Debet ergo confessor scire discernere inter peccata & differentias peccatorum. Unde scire debet si ea que sibi exprimit penitens sunt peccata vel non & utrum sanctus quos facit sint liciti vel illiciti. & quando teneatur ad restitutiōem vel non. Et utrum debeat ipsum prohibi

8 no 68
bere a communione vel dimittere accedere. quia si confessio
iudicat licitum quod est illicitum. tam confessio et penitens
ambo in foueam cadunt. nisi forte eum probabilis ignorantia
excuset. puta si habet aliquem doctorem auteticum et famosum c^o
opinioni initit. Unde si confessor non est expertus in casibus
ita quod nec per se scit iudicare. nec nouit dubitare. cum piculo
aie sue audit confessiones. Pe. de pa. in iiiij. vi. xij. ostendit pl^o
sciencie req*ui*ri in eo quod se ingerit. quod in eo qui ponit ad hoc a
superiorib^z suis ex obediencie iniunctione. Et de primo intelli
ge dictum rigurosum duran. de ij. dictum tho. et alb. Dicit enim
sic ipse pe. Omnis sacerdos habet clauem sciencie sicut et potest
cie. i. auctoritatem discernendi sicut potestiam ligandi et sol
uendi licet multi non habent scienciā debitā. Et econuerso mē
ti non sacerdotes habent scienciā quod non habent auctoritatē
discernendi. Secundi quodem sine peccato. sed pmi cum peccato
suo si hoc perirent alias si inviti excusati sunt si posuerūt
impedimentū nec sunt auditi. Nunus enim. i. iudicium iu
dicandi necessariū est et potest ad hoc compelli ad officium iudicā
di et ad plationē carēs sciencia et tunc non peccat. sicut in reli
gionibus fieri consuevit. Qui enim non coactus sed spon
te accipit potestatem siue prelationis siue audiendi confessi
ones non habens sufficientem scienciam peccat. Sed qui in
uitus et coactus non accipit sed suscipit. nec peccat. Unde
sine peccato ab inscio haberi et suscipi potest. sed accipi
non potest potestas iudicandi. Hec pe. Si tamen in eo es
set ignorantia quod omnino ineptus esset. quia nec etiam scit
que tho. et alb. dicunt supra. credo quod non excusaretur a
peccato etiam si ex obediencia iniuncta poneret se ad illud
ad quod omnino ineptus est cum piculo animarum.

*Si teneat confessor scire de oībus que sibi dicunt in cō
fessione an sint mortalia an uenialia.*

*Enric^o de ordine predicatorum in quodā quoli. sic respō
det distinguendo. peccata sūt in dupli genere. Nam
quedā sūt pctā. quia sūt prohibita. quod si non essent prohibita
nō essent pctā. ut sunt omnia que sūt mere de iure posi
tuō. ut audire missam die dominico. semel confiteri. cōmūicare ī
anno et huiusmodi. Et talia tenet quilibet confessor scire. nisi ha
beat causam rationabile quod eū excuset. ut si forte tempore prohibi*

8 no bene pto

bitionis erat in terra lōgica. vel in carcere. Alia sūt peccata nō q̄ prohibita. s. ab hoīe. s̄z quia de natura sui mala sūt etiā si non prohibeant̄. Et horū q̄dam capitalia. s. supbia. luxuria ⁊c. hec enī sunt q̄si elemēta ⁊ p̄cipia que de necessitate oport̄ scire. Quedā aut̄ peccata sunt q̄ sūt species capita// lium. vt illa que recipiūt horū predicatū. vt fornicatō. ebrie tas ⁊ hmōi. fornicatio enī quedā luxuria est. ⁊ ebrietas q̄// dām gula est. Et horū peccatorū q̄dam sunt species. quedā que importāt malū de substātia sui actus. eo q̄ statim no// minata habēt anerūm malum. vt fornicatio. Et de talibus etiā cōfessor scire tenet̄ vtrū sint mortalia vel nō. Quedam aut̄ de substātia sui actus nō habēt deformitatē s̄z ex libidie faciētis. sicut cōgnoscere uxoriē p̄priam nō est pctm de se. tñ posset cognoscere cū tāta libidine q̄ ess̄ mortale. vt si eam cognosceret etiā si nō esset sua. Et de talib⁹ nō oportet q̄ cō fessor sciat vtrū sint mortalia vel venialia. Alia sūt pctā que sūt filie pctōꝝ capitaliū. vt illa pctā quoꝝ fines t̄minātur ⁊ ordinant̄ ad fines capitaliū. sicut dolus. ⁊ acq̄satio rei in iuste. ⁊ de talib⁹ pctis freq̄nter op̄iones sūt ūrie iter docto res ⁊ de talibus non tenet̄ simpliciter curatus non ordiari⁹ scire vtrū sint mortalia vel nō. Curatus aut̄ ordiarius sicut ep̄s. ⁊ archiep̄s ⁊ ceteri alii sup̄iores p̄lati ordiarij tenet̄ sci re. q̄ ip̄i sunt purgatores ⁊ tenent̄ alios purgare pficere ⁊ illuminare. Et ideo tenet̄ scire nouū ⁊ vet⁹ testamētū. hec ille

Confessor nō d̄z d̄facili dare s̄niaꝝ de mortali iudicādo pctā ⁊ q̄ cōsulat in dubijs quod tucius est teneri.

Caveat aut̄ cōfessor ne sit p̄ceps ad vandā sentētiā de mortali quando non est certus ⁊ clarus. Et ubi in aliqua materia sunt varie opinioneſ q̄ pluriꝝ ⁊ solemnū doctorum vtrum sit licitum vel illicitum sicut de non soluendo decimas ubi non est cōsuetudo. parati ta men sunt ad vandum si ecclesia peteret. quod quidā dicūt eos esse in statu damnationis. vt innocen. alij q̄ non vt Thomas Johannes andree. ⁊ archidi. Et de emptione iuri// um in monte florentie. vel in p̄stitis venecis. quod quidam. esse usuram dicunt. alij licitum dicunt ⁊ multis aliis huius modi. Consulat semper quod tucius est. s. q̄ a talibus absti neat. extra de spon. inuenis. Non tamen condemnet contrar ium facientes. seu cōtrariam opinionem tenentes. nec p̄p̄t

hoc deneget absolutionē. sed ut dicit Guill. dicat confessio
nē illud faciendo non est tutum. sed dubium. et ideo sibi be
ne prouideat. Si autem omnino conscientia confessoris vi
taret illud esse mortale. nec posset conscientiam deponere.
quod tamen debet ad consilium sapientium. nullo modo de
bet facere cōtra conscientiā quia peccaret mortaliter. xxvij.
q.i. §. ultimo. Sed cum illud tale esset contra communē opi
nionem doctorū et cōiter sic obseruatur a sapientibus cōuis
aliquem doctorē audiret cōtrariū tenere. non de leui debet
illi adherere. Quomō etiā quis debeat deponere in hīmōi
consciētiam erroneā vel scrupulosam habes supra in prima
parte. capi. scđō in capitulo de conscientia.

CConfessor tenetur scire casus in quib⁹ quis tenetur ite
rare confessionē et sunt sex.

CConfessor tenetur scire q̄ sunt aliqui casus in qui
bus quis tenetur iterare confessionem et sunt qua
tuor secundum pe. duo ex parte confitentis. C p̄i /
mum secundum .tho. pe. ray. hosti. et omnes alios
scilicet. quando aduertenter tacet aliquid quod ē mortale
vel credit. vel p̄babilit̄ dubitat esse mortale ex verecūdia
vel alia iniusta causa. et tunc mortaliter peccat committendo
fictionem in sacramento et notabilem irreuerentiā et iterare
tenetur et confiteri illam fictionem. Si talis tamen cōfiteretur
eidem cui prius. et ille habeat in memoria peccata eius suffi
cit dicere illud occultatum et illam fictionē secundū duran
ordi. mino. in summa confessionis. Innocē. etiā et si non habe
rent in memoria. ut patet xxi. in §. fi. Sed si dimitteret ex ali
qua causa iusta. puta quia p̄babilit̄ dubitat eum solicita
tem ad malū. de quo confites. vel reuelatorem cōfessionis.
vel dicēdo id cū sit cōfessor manifestaret p̄ctū quod audi
uit. puta iniuste absoluit eū nō debeat. et in his casibus non
habendo copiam cōfessoris cui cōfiteo. aliquod p̄dictoꝝ
sequeret. tūc satis uidet q̄ excusat̄ur. Dicit etiā predictus
durā. q̄ si ignorantia crassa vel supina aliquid retinuit mor
tale. quia noluit cogitare de peccatis suis. tenet totū itera
re. Secus si ignorantia p̄babilis. q̄ tūc solum illud quod cō
misit. C Secūd⁹ ē s̄m pe. et Tho. q̄ndo nō ipse pluit p̄niaꝝ seu
satisfactōez iniūctam p̄ mortalibus ex contēptu vel neglia et
est oblitus eius. Si enim recordaretur ad huc posset persi

139

neri dictum tho. xxi. di. ubi dicit ꝑ ignorancia iuris divini
non excusat a fictione. ⁊ sic tale vocat fictum. ¶ Lercio mo-
do pōt substineri opio tho. loquendo de illo qui confiteſ
eidem cui prius. Et tūc nō debet iterare confessionem ei fa-
ctam. licet factam. etiam si ip̄e sacerdos nō recoleret pctā sibi
prius dicta. q̄ nec quādo cōfessio est integra oportet ꝑ re-
colat actu a p̄cipio vſq; ad finē. Et maxime q̄ hic sufficit
absoluere ab omnibus ⁊ iniūgere pñiaꝝ pro fictione. pro a-
liis faciat penitenciā tūc sibi iūictā. Item paulo post dicit
idem pe. de pa. ꝑ cū cōfitens exprimit fictionē suā. puta di-
cens se non proponere abstinere infuturum. sacerdos q̄uis
nullo modo debeat absoluere. als peccat abutens clavi. nec
valet sibi tūc illa absolutio. tamē ex quo intendit absoluere
⁊ sacramētum verum cōferre ⁊ verū est ꝑ cōferat. ⁊ si tūc nō
habet effectum propter illius indispositionem. habebit po-
stea quando cōteretur. vel ex pactione vel dispositione or-
natus manente. Et si dicat ꝑ q̄uis ibi sit forma non tamen
materia. ergo nō sacramētum. materia enī est peccator con-
trit⁹. Reuoco. ꝑ materia ē pctōr. sed inmundā. nec est con-
fessio dicēda dimidiata qm̄ oportet iterare. nisi quādo oc-
currit fictio. vt confitenda.

¶ De bonitate confessoris.

DE bonitate cōfessoris in se ⁊ in exercicio talis officiū
dicit Aug⁹. de. pe. di. vi. Sacerdos aī quē statuit
ois langor in nullo illorū sit iudicandus q̄ in alio
iudicare ē p̄mptus. iudicās enī aliū q̄ est iudicād⁹ cōdēnat
se ip̄m. Lognoscat igit̄ se. ⁊ purget in se qđ videt alios sibi
offerre. hec ille. Scđm enī Lho. in iiiij. ⁊ al. audiēs confessio-
nem cū cōsciēcia pcti mortalis. mortaliter peccat. tñ effectū
sacramēti cōfert cū sacramēto. si nō ē precisus vel suspensus
q̄stū cūq; alias malis. Unde Aug⁹. i. q. i. dictū ē a domino
i numeri. ad aarō. Uos ponite nomē meū sup filiis. ⁊ ego do-
min⁹ bñdicā eos. vt grāz traditā p̄ misteriū ordinati trāffū
dat hōib⁹. Nec voluntas sacerdotis p̄desse vel obesse pos-
sit. s̄z meritū benedictionē poscētis. Quod autem dicitur ea
dem questione. remissionem peccatorū non dant auari ⁊ si
milia. intelligitur secundum glo. vel simpliciter de precisis.
vel si intelligatur de tolleratis. tales non dant ex merito ui-
cēm. i. non sunt digni dare. Debet autem precipue duo ha-

bere. s. timore vnde fiat circūspectus . et zelum aīaz vnde sit
sollicitus. ¶ Quantum ad primū cōsiderare debet q̄ ipe est
vt mare eneū in templo domini vbi lauabat̄ aīalia offerē//
da in sacrificiū. vnde ex inmundiciis a quib⁹ illud ablue //
bat efficiebat̄ inmūdum. Unde greg⁹. in pasto. dicit. q̄ fit
plerumq; vt animus pastoris audita tētatione etiam vt ipse
temptet . et ideo cū tremore et timore debet poni. nō se pone
re et ingerere et cū leuitate et risibus ibi stare. Unde in figura
labium illi⁹ erat de speculis mulierū. et signat scripturā ubi
sunt exempla sāctaz aīaz. ad qm̄ debet sepe inspicere ad vi
tendū maculas suas et intelligere insidias diaboli. Unde sub
dit Greg⁹. vbi supra. Hec neq; timēda sunt pastori. q̄ tā
to cici⁹ quis liberatur a sua quāto magis fatigatur aliena .
¶ Quātum ad zelum dicit Greg⁹. q̄ nullum sacrificium ita
deo est acceptū vt zelus aīaz. Et fructum huius ostēdit Ia//
cobus. v.c. vbi post pmlgatiōez cōfessionis dicit. Qui con
uertit pctōrem ab errore vie sue saluabit̄ aīam eius a morte
et caritas opit multitudinē pctōz. Non minus trahunt̄ aie
ad deum p cōfessionē qndo diligēter fit q̄ p predicationes
moderno tēpore. vt experīētia docet. debet ergo non tarda
re quando vocatur ad huiusmodi.

CQualiter se debet habere ad penitentē cōfess.

QUomodo aut̄ se habere debet ad penitentem osten
dit Aug⁹. de. pe. di. vi. c. i. post mediū dicēs. Dili//
gens inq̄sitor. subtilis inuestigator. sapiēter et qua
si astute interroget a pctōre que forsitan ignorat v̄l p uerecū
dia velit occultare. Loignito crimine varietates eius nō dubi
tet inuestigare et locū et tēpus et c. Quibus cognitis assit beni
uol⁹ pat⁹ erigere et secū on⁹ portare. hēat dulcedinē in affe//
ctione. pietatē in alterius crimine. discretiōez et veritatē. ad//
iūuet cōfitētem orando. et alia bona p eo faciēdo. semper iū
uet liniēdo cōsolādo. spem pmittendo. et cū opus fuerit etiā
increpando. doleat loquēdo. instruat opando. sit particeps
laboris si vult fieri particeps gaudii. doceat pseuerantiam.
Hec August. Ex verbis augustini patet q̄ nō sufficit con//
fessionē audire eorū que sibi dicūt̄ a pctōre et de aliis ipsū
non interrogare nisi esset persona bene in his pita et cōsciētia
que sufficiēter scit dicere que oportet. sed cum persone cōit̄
sint grosse in istis. etiam ille que aliis negociis mūdi vel sciē

ciis acute. ideo permittendum est dicere vnicuique quod vlt
 et ordine quo vult. Et de peccatis que per se sufficienter dicit non
 iterum interrogandum est. ne molestetur in quo non opus. sed si aliquis
 non bene intellexisset principia de mortalibus facere sibi declarare de-
 bet. ut intelligat. De his autem que non plene dixit. puta quod non
 dixit circumstancias necessarias. vel numerum. et huiusmodi. in
 terroga eum ut plene dicat quantum est necessarium. De aliis vero
 peccatis que nec dixit nec scit interroga ipsum. Et secundum Ray. et hosti
 in summa. interrogaciones fieri debet de septem viciis capitalibus
 et de eorum speciebus et filiabus. de quibus diffuse habet infra
 in tercua parte pro totum. Non tamen debet esse de omnibus. sed plus
 et minus secundum codiciones personarum. Sicut autem que confessio non ha-
 bet necesse tenere magis unum ordinem quam alium in dicto peccato
 sua. ita nec confessor in interrogando. Tamen ad melius memo-
 rie comedandum de quibus debet interrogar. et de quibus iam
 interrogauit nec amplius habeat replicare congruum est tenere
 aliquem ordinem. Et si placet interroget de decem preceptis.
 deinde de septem viciis capitalibus. ¶ Decem precepta continentur
 in his versi. Unum cole deum. Nec iures vanae pro eum. Sabbata
 sacrificies. Et venerare quocumque parates. Non sis occisor. fur.
 aedebus. Lestis iniquus. Cacinius thorum. Non cupias rem
 alienam. Aliquam declaratoe horum habes supra in prima pte-
 ti. i. c. ij. ¶ Septem vero vicia capitalia continentur in isto versu
 in una ipsius dictione. Ut tibi sit vita semper saligia vita. In illa
 dictione saligia sunt septem litterae a quibus incipiunt nomina
 septem capitalium viciorum. In S. intelligitur superbia. sub quod app-
 henditur vanagloria. In A. auaricia. In L. luxuria. In I. inuidia.
 In G. gula. In I. iracundia. In A. accidia. ¶ Sed ante quod
 interroget de peccatis. prius queratur de execratione malorum. et si
 inuenitur eum in aliquo irretitu. si habet auctoritatem super hoc
 absoluat prius. si non habet remittat ad eum quod potest absoluere
 ibi. in iiii. dicit in interrogationibus confessor tria debet ser-
 uare: primum ut non interroget omnes de omnibus. Sed interroget
 persone de peccatis que consueuerunt reperiri in hominibus
 illius concordis et status. Ut stipendiarii de rapinis et incen-
 diis. Clerici de simonia et horis omissis. Adolescentes de lu-
 xuriis et huiusmodi. ¶ Unde a principio confessionis decens
 est interrogar confitentem de conditione sua. De exercicio. de
 statu. An clericus. an layus. solutus. vel coniugatus et huius

modi. ut inde prudencius possit formare interrogations. Et quātū tēporis ē q̄ fecit vltimam confessionē. Et si fecit penitēciā iniūctam. Et vtrū in statu pcti mortalis. ¶ Secundum quod debet seruare cōfessor est. vt interrogēt ipi a re motis de pctis in genere. non in vltima specie et modo pcti subito. ne si nesciebat tale pctm adiscat et sic inducat in tēptatiōez. Ut verbi grā. Si fateſ se cōmississe viciū luxurie. nō statī querat sacerdos si ſeipm manib⁹ ſuis poluit et h̄mōi . ¶ Tercium q̄ in pctis carnalibus nō dēſcēdat nimis ad pti culares circūſtancias non necessarias. q̄i hoc eſt ſe ipsum in temptationē inducere. et ad inuētiōez pctōz docere eos qui ignorāt . Et aliquādo poſtea talia inferunt in plateis iſcā dalum et deriſum sacramētoz. vt verbi gracia . Si vir fateſ mulierē poluiſſe extra vas debitū nō ulterius q̄rat cōfessor. in qua parte corporis. et quādo. iam enim habet vltimam ſpeciem pcti. Alias vero turpitudines quas miseri homies inueniūt ipſimet ſi volunt per ſe exprimant. ¶ Et nota q̄ cōfessor non ſolum debet interrogare de mortalibus. ſed etiam de circumſtāciis q̄ agrauāt ualeuiāt. Unde Inoc. in decreto. Omnis vtriusq; ſexus. de. pe. et re. dicit. Sacerdos ſit diſcretus et cautus. vt more piti medici ſupinfundat vinū et oleū vulneribus fauciati diligēter inquirēs et pctā et circūſtancias pctōz. q̄bus prudēter iſq̄ ſit intelligat q̄le ei debeat p̄berere cōſiliū et cuiuſmōi remediu adhibere. diuersis expimētis utēdo ad sanandū egrotū. hec ibi. Ad idē facit quod dicit Aug⁹. de circumſtāciis pctōz. de pe. di. i. c. i. Lōſideret calitatē criminis. in loco. in tpoze. in pſeueracia. i pſone varietate. Et q̄li hoc fecerit intētōe. Et ipsi⁹ vicii multipli executiōe. Omnis iſta varietas cōfitēda eſt et deflenda. Dolendū e nō ſolum q̄r peccauit. ſi q̄r ſe virtute p̄uauit. Doleat alioz vitā in ſuā fuiffe corruptā. ſi exēplo. et comodū qđ dediſſet p̄xio exēplo boni. Doleat de tristicia q̄m peccādo bonis intulit . et de leticia q̄m nō adhibuit. hec Aug⁹. q̄ intellige ſm q̄ de clarat hic. Illas quidē circumſtācias q̄ trahūt pctā in aliam ſpeciem. de neceſſitate op̄z cōfiteri ſm Iho. Alber. et alios doctiores. Alias enī circumſtācias cōfiteri cū ſint venialia pfectionis eſt et nō ncēm. pe. de pa. dicit in uiij. di. xvi. q̄ nume‐rus circumſtāciarum conprehendit hoc versu. Quis. quid. ubi. quib⁹ auxiliis. cur. quomodo. Ray. addit octauam. ſ.

quotiens. Dicitur ergo quis. pro varietate personarum et statutis et etatis. sapientie. ordinis. Et sic fuit grauissimum peccatum ade. quod quanto gradus alcior. tanto casus grauior et ingratitudo maior. ¶ Quid. utrum malum quod prohibitum. vel ex genere suo utrum mortale vel veniale. utrum occultum vel manifestum. Et quantum ad hanc conditionem grauius fuit peccatum carnal. quam ade. quantitas enim generis homicidii grauior est quam gule vel supbie. ubi. quod in loco sacro grauius peccat. ¶ per quos. quod traxit alios ad peccatum quod proprium est diaboli. vel quos posuit media tores ad malum perpetrandum. quod peccatorum illos est particeps. vel cum quod. vel per quod. et hoc quos. ¶ Quoties. non solum quantum ad consuetudinem. sed etiam quantum ad numerum. quod numerus refert ad actionem non ad obiectum actionis. verbi gratia. Si homo iniusta correctione accipiat saccum plenum mile florensis. unum sursum est. Si autem tres florenses accipiat diversis actibus successione erunt tria furta. quod in ipso actu est peccatum essentialiter. et ideo non potest unum in pluribus actibus. ¶ Lur. an ex infirmitate. vel ignoracia. vel electione. vel quali intentione fecerit quod mortalia trahunt speciem ex fine. illud diligenter hoc explicandum est. Qui enim furat ut mehet magis est dicendum mechus quam fur. est tamen unum peccatum in uno actu si habes plures difformitates. ¶ Quomodo. naturali vel in naturali. quod semper grauius in eodem genere agendo vel paciendo. ¶ Quando. si in sacro tempore. ut in diebus festiuis. vel alio tempore. Et de perseverancia in peccato. Ad declarationem autem huius quando. scilicet circumstanie sunt confessio. sic dicit papa. ¶ Circumstanie sunt in qui cupisci genere. Prime sunt quod nec aleuiant nec agrauant. sicut que non important aliquam convenientiam vel inconvenientiam ad rationem. nec ex se nec ex suppositione. sicut furari cum dextra vel sinistra. et istas confessio est superfluum. Secunde sunt quod aleuiant quod important convenientiam. ut facere malum ex bona intentione vel ignoracia. et istas confiteri est imperfectum nisi quis timeret scandalum confessorum. ¶ Tercie sunt que important convenientiam ex suppositione. ut furari multum. et istas quia peccatum agrauant confiteri est perfectum. nisi propter periculum sui vel confessoris vel tertii. sed quia non mutant speciem nec agrauant infinitum. non est necessarium eas confiteri secundum Thomam. Sed petrus dicit. quod quis

ista sit communis opinio. tamen tunc est alia. s. q̄ confiteat
eas cū notabiliter agrauant. vt furari centū mltō gravius ē
t̄b̄ furari vnu. ¶ Sunt q̄rte q̄ grauāt t̄mutāt spēm. nō tamē
in infinitū grauant. vt quādo vtrūq; est veniale. vel quādo
primū est mortale. secūdum veniale. vt in spēb⁹ gule. quaꝝ
vna aduenit alteri. t̄ sūt qnīq; mortales quādoq; veniales.
t̄ istas cōfiteri nō est nc̄m. nec est illud cōtra illud q̄ di //
cit Lho. t̄ alii cōiter. s. q̄ q̄ mutāt spēm sunt nc̄cio cōfitede
q̄ loquit̄ de illis q̄ sunt mortalia. Racio q̄re non est nc̄m
ea cōfiteri. q̄ circūstācia est confitēdi nc̄co. non quia mutat
vt p̄t in veniali. s; q̄ mutat in infinitū. vt p̄t in mortali. S;
circūstancia nō mutās in infinitum nūq; aggrauat in infi //
nitum q̄ intēdit penam. t̄ non extēdit. Extēsio enī est infini
ta. nec p̄t crescere. sed intēsio est finita t̄ semper p̄t cresce
re. Nulla ergo circūstancia talis q̄ non mutat seu aggrauat
in infinitū est nc̄cio cōfitenda. ¶ Quite mutāt t̄ agrauāt in
infinitū. vt quādo addunt veniali. puta vt laute t̄ studiose
ppaciōi addit̄ ebrietas. vel notabilis anticipatio hore in ie
iunio sine causa. ¶ S; vtrum religioso sit mortale qđ alteri
veniale. Dicendū q̄ non . vt verbum ociosum t̄ hmōi. Hec
pe. de pa. ¶ Et nota fm Lho. in q̄dam ep̄la . q̄ circūstācie
ille dicūs trahere pctm ad genus aliud t̄ ideo de necessitate
cōfitede q̄ habēt spālem repugnaciā p̄ceptoꝝ diuine legis:
sicut furtū simplex repugnat huic precepto non furtū faci //
es. si vero fiat in loco sacro. circūstancia illa loci habet re//
pugnaciā ad aliud preceptum. quod est de veneratione
sacrorum. t̄ sic additur noua species peccati. t̄ sic de aliis.
¶ Dicit enim Nicho. de lira. super exo. q̄ peccatum morta
le comissum die festo. habet specialem repugnantiam ad il
lud de sanctificatōe sabbati. qđ magis est opus seruile op⁹
peccati. q̄ opus manuale. Opus aut̄ seruile ibi prohibetur.
t̄ sic mortale vltra propriam deformitatē sue materie ex hoc
quod cōmittitur in festo. habet aliam deformitatem quam
opozet confiteri. Et in fine dicit idem Lho. vbi supra. q̄ il
lud quod dicitur circumstancias non trahentes peccatum
ad aliud genus seu speciem non esse de necessitate confessio
nis nō ē respōdendū ad numerū pctōꝝ eidē spēi. q̄ numerū
cōfiteri tenet si p̄t. q̄ nō est vnu s; mltā. ¶ Et hoc nō dili
gēter de q̄busq; q̄ honestū ē t̄ bonū. cōfessorē seruare i ipo

exercicio vltra excommunicacionē iuris cōmunis. vt sciat con
 fessor si penitēs incidiss̄ in sūiaz cōstitutōis sinodalīs. ideo
 inuestigare de cōstitutōib⁹ illius diocesis si q̄s haberet. vel
 etiā pūincie. vel etiā a legatis vt possit melius penitētibus
 puidere. ¶ Diligēter q̄rat de numero pcti. i. quotiēs inci
 dit in illud. q̄i cōiter homines istud leuiter transeūt. Et de
 circūstanciis nō necessariis ⁊ pctō quod alteri iā rite cōfess⁹
 est nō q̄rat. cū nō teneat̄ nisi in casu in quo tenet̄ cōfessiōez
 iterare. Et de his plene s̄ hēs i ti. imediate p̄cedē. c. penul.
 de cōfessione. qđ totū bñ vide. ¶ Et nō solū de pctis ope p
 petratis q̄re. s̄ etiā de pctis cordis q̄ p̄sonē puipeđūt ⁊ nu
 mero ipoꝝ. q̄i fm Lho .i p̄ma scđe pctm cogitatōis ⁊ ope
 ris i eadē materia. sūt vni⁹ ⁊ eiusdē speciei. s̄ differūt secūdū
 magis ⁊ min⁹. q̄i. s. pctm opis est grauius q̄ pctm cordis .
 ideo etiā īterrogādū ē de spē ⁊ circūstāciis nc̄cītatis. pctoꝝ
 cordis. verbi gr̄a. Si dicit se i mēte solū deliberasse mulierē
 cognoscere. īterrogādū est vtrū mulierē solutā vel nuptā
 vel virginē. in q̄ die. ⁊ hoc q̄i ipa faciūt illud pctm diuerse
 speciei. ¶ Itē si mulier est facias eā extrāsuerso stare. nec i fa
 cies eaꝝ aspicias. q̄i facies earū vēt⁹ v̄rēs ē. vt dicit pphe .
 Sed nec virū decet frequēter i visū aspicere nec facias eum
 erubescere vltra qđ op̄. Et cū sapiētib⁹ urbani⁹ rep̄hēde
 re qđ op̄ cū rusticis ⁊ ydiotis duri⁹. nec p̄mi dēdignēt ex
 aspitare verboꝝ. ⁊ secūdi pctā puipeđāt ex leuitate sermōis
 Stimulatos ex dolore ⁊ despatoē quātumcūq̄ pctā cōmissa
 sint grauia cōfortare ⁊ aiare expedit. ⁊ exēpla inducēdo Da
 uid. magdalene. pauli. latronis. ⁊ hmōi. Induratos ⁊ se excu
 santes aggrauare mala eoꝝ ostendēdo picula. exēpla adam.
 saulīs. iude ⁊ hmōi. ¶ Nota etiā fm magrm v̄mber. i li. de
 offi. ordi. q̄ illoꝝ cōfessiones p̄⁹ ⁊ libenci⁹ audire debet. q̄
 magis indigere putat̄. vel q̄raro venire solēt. vel q̄r sūt ex
 tranei. vel q̄r sūt in maiori statu. vel de quoꝝ cōfessione ma
 ior vtilitas sequitur spaꝝ. Idem dicit audiētibus mulieres
 Laueat ne nisi in publico audiat. ⁊ vbi ab aliquo vel aliq̄
 bus videat̄. nec multū īmojet̄ nisi quātū nc̄cītas req̄rit. Et
 eis q̄ nimis frequēt̄ cōfiteri volūt assignet certū tép⁹ extra
 qđ ipas nō audiat. nec aliis coloq̄is se eis exponat. Et semp
 verbis duris ⁊ rigidis utat̄ circa illas pocius q̄ molibus.
 Hec ille. Et hoc est cōtra illos q̄ quottidie audiūt muliercu

las & faciūt eis longas p̄dicatiōes. vnde amittūt multū t̄po
ris & cōiter scādalū sequit̄ in īpis & ī populis. ¶ Nota q̄ p
quolibet mortali pctō esset regulariter septēnis pñia iponē
da. ut habet p̄xii. q. i. p̄dicādū. Et p̄xiii. q. ii. hoc ipm ḡ. se
quēti. qđ seruabat antiqt̄. Et ista septēnis pñia magis v̄l
minus aspa s̄m maioritatē vel minoritatē criminū & circū //
stāciaz & cōpūtionē erat. Quia ut dicit gloriōs⁹ Iheroni⁹.
apud deū nō tātū valet mēsura t̄poris. qntū doloris. nec t̄m
abstinēcia ciboz. quātū mortificatō criminum. de pe. vi. i.
mēsurā. Sz hodie om̄s pñie sunt sacerdotis arbitrio tarāde
cōsideratis circūstāciis psonaz. criminū & hmōi. extra. e. de⁹
q̄. Dicit etiā leo papa. p̄xvi. q. viij. t̄pōra penitūdis tue mo//
deratōis arbitrio sūt cōstituēda p̄t cōuersoz aios p̄speze
ris esse deuotos. Ray Guill. & Speculator. i reportorio hoc
tenent. Et generalis cōsuetudo sic habet. nec est ḥ qđ dicit
Greg⁹. de pe. vi. v. falsas pñias dicim⁹ q̄ nō s̄m auctorita
tēfactoz p̄m p̄ qlitate criminis imponūt̄. Hoc enī intelli
git̄ s̄m Ray. cū sine causa rationabili dimitterēt̄ pñie anti
qt̄ tarate. Nā ḥ illā comunē pñiaz septēnē p̄ quolibet mor
tali in genere ponūt̄ alie pñie maiores uel minores p̄ certis
petis p̄ ut habet in diuersis capitulis decretoz. q̄ q̄ cōit̄
nō dāt̄. Ideo obmitto ponere. si quis eā videre q̄re in sūma
cōfessoz. li. iij. c. p̄xliij. d̄ pe. & re. q. ubi ponūt̄ xlviij. cā
de hmōi. Est aut̄ satis rōnabilis causa nō dādi hmōi pñias
indisposicio penitētiū. & etiā aliq̄ndo nō sufficeret t̄p̄ vite
Nā ut Ray. & Hosti. dicūt. debet confessor dare talē pñiam
qm̄ credat verisimiliter illū implere. ne ipaz violando dete
riussibi cōtingat. Quod si magna pctā cōmisit & dicit se pe
nitere. Sz nō aliqm̄ pñiaz durā agere animet eū ad hoc con
fessor ostēdēdo ei grauitatē pctoz & per oñs pena z & pñiaz
sibi debitaz. & sic tādē iniūgat pñiaz qm̄ libēter suscipiat.
Et si sacerdos nō pōt gaudere de oīmoda purgatōe ei⁹. sal
tem gaudeat q̄ liberatū a gehena trāsmittit ad purgatoriū
itaq̄ ut dicit hosti.. Confessor nullo modo debet p̄mittere
peccatorē desperatū recedere a se. ar. p̄xvi. q. vi. psbiter. sed
poci⁹ imponat ei unū p̄ nr̄. uel aliud leue. uel q̄ eat semel:
uel bis in ebdomada ad ecclesiā. & q̄ alia bona que fecerit
q̄ mala q̄ tollerauerit sint ei in pñiā. con. tho. Hoc tamē sa//
ne intellige. vñ q̄ si alias ipm̄ penitet & paratum se dicit fa

p̄m̄ septēnis

8
no

p̄m̄ sit dāda

8
no

12

cere quod debet. sed on^o pñie dicit non posse sufferre . tūc
pp̄ter hoc c̄stūcūq; deliquerit nō debet dimitti sine absolu^te /
lutione ne desperet. Sz si dicit se nō posse dimittere odium
vel caste viuere. vel alienum cum posset nō vellet restituere
vel artem dimittere. quam sine peccato mortali exercere nō
potest vel aliquid huiusmodi. talis nullo modo debet ab/
solui s̄m Iho. et p̄e. de pa. et Alber. quia ut dicit Gregorii⁹
tunc est vera absolutio sacerdotis cū interim sequitur arbitri
trium iudicis. xi. q. iii. deus qui nūquam absoluit ī peniten
tem. de pe. vi. i. nemine. Sacerdos aut nullam debet falsita
tem in sacramentis veritatis habere. Unde et de pe. vi. v. di
citur fratres nostros admonem⁹ ut falsis penitentiis alias
laycorum decipi non patiente. falsas autem penitētias dici
mus cum sic agit de uno ut nō recedat ab altero. Uerū et si
talis pure vult cōfiteri. debet audiri cōfessio ei⁹. ut dicitur
extra. de pe. et re. q̄ quidam. Et sibi aliquid iniūgi non ab/
soluendo eum. et declarando q̄ non pp̄ter hoc credat se ab
solutum. sed tamē saltem satissaciet mādato ecclesie de con
fessione ānuali. et hortet eū ut faciat omne bonū quod po
test. ut de⁹ cor eius illustret ad penitētiam. ut dicit de pe.
disti. v. falsas. Et sic nō est dimittendus sine confessione ne
desperet. q̄ si instet p̄ absolutione ostendendo scandalum et
desperationem si non absoluatur. nullo modo debet ei assē
tire. sed declarare ei. q̄ fieri non potest. nec iuuaret eum. Et
si permanet in scando non est curandum. quia est scanda
lum phariseoz. ii. q. iii. inter uerba. In imponendo pñiam
si contigat errare. minus malum est errare dando nimis par
uum. q̄ in dāto nimis magnam. ut dicit Crisost. xxvi. q. vi.
alligant. quia ut ibi dicitur. melius est reddere rationē deo
de nimia misericordia. q̄ de nimia seueritate. Si enim beni
gnus est dominus. ut quid vult sacerdos videri austrius?
Exemplum habemus in christo. dicit Ray. qui nulli unq;
grauem imposuit peniteciam. sed dixit. vade et ampli⁹ noli
peccare. Et ad hoc maxime debet attendere confessio ex*ci*
dere ab eo causas et occasiones peccatorum. puta si conuer
satio eius cum aliquo est occasio ei alicuius ruine. debet im
ponere sibi q̄ dimittat si pot et hmoi. de pe. vi. iii. satissace
re. Aliqndo iponere ei mutatōez loci qui ē sibi ad scādalū.

si potest fieri. di. lxxii. valet. Aliquando tamen res sic se ha
bent q̄ nō possunt fieri. ¶ Item imponēda ē pñia p̄ cōtra//
riū ad malū qđ comisit fm Ray. Ut supbo opa humilitatis
Avaro opa elemosine. Gulosu ieiuniū. q̄r̄ ūia ūriis curāt
de. pe. di. ij. facere. Hoc est enī ad bene esse iponere ista ma
gis q̄ alia. Itē si ē negligēs ad audiendū verbū dei fm Jo .
pōt ei iniūgēre q̄ audiat certū numerū p̄dicatōnū. Deb̄z tñ
cauere ne det talē pñia; p̄ qm fiat alteri p̄iudiciū. puta si ser
uo iniūgat longa peregrinatio. vel ieiuniū plixū. dñs eius
inde recipiat detrimētū de seruicio suo . vel s̄i iponere vro
ri vt daret multas elemosinas. dabit de bonis viri. si pafre
naria nō h̄z. Itē p̄ pctō nō ē manifesta pñia iniūgēda . s. ta
lis unde possit aliq̄ pcti cōmissi suspicio oriri. ¶ Itē nō fm
Jo. an. ff. cle. dudū. de sepul. q̄ p̄ deb̄z sacerdos in iungere
pñia; q̄ facere absolutiōe; a pctis. qđ pb̄t ex ipso textu
cle. q̄ p̄ agit de pñia iniūgēda. postea de absolutō. tñ etiā
ex ratōe. q̄r̄ cū absolutō sit cōplemētū & forma ī pñia. q̄r̄ p̄
debet esse satissacio q̄ ē ut pars materialis pñie. saltē ī actu
ali p̄posito. vt ex̄p̄ssa satissactōe q̄ debet iponi p̄ sacerdotē
eā penitē acceptet. sicut cōfessus est & doluit. & inde seq̄tur
absolutō Quia tñ fit ūriū. vt. s. p̄ absolutat & postea iniū//
gat pñia. quocūq̄ mō fiat vel añ. vel post. sufficit. presu//
ponit enī cōfessor illū habere ppōitū faciēti qđ sibi iniū//
get. cū ip̄m peniteāt. Itē fm Jo. si penitētē absoluīs cuius
cōfessionē generalē audisti. absoluas etiā eū a pñiis oblitis
& iniūctis ab aliis sacerdotib̄. & si aliq̄ pñia; iniūcta; me
mor sit q̄s nō impleuerit . si iudicaueris expediēs cōmutes
cas. nisi esset in casu a quo nō posses absoluere. ¶ De p̄mu
tatōe tñ pñie hēs s̄ i titulo p̄ce. c. vlti. Ubi etiā multa sūt de
satissactōe. cautū ē etiā declarare sibi. vel permittere q̄ si a
liq̄ die vel ex negligēcia vel obliuione omittet pñia; in iū
ctā. puta ieiuniū uel orōnes & hmōi. q̄ possit perficere alia
die. ¶ Itē fm pe . de pa . cōsulēdū est diuitib̄ & nobilibus
q̄ qrāt participatōe; bonoꝝ q̄ siūt ī religiōib̄ . vbi etiam
sūt plures penalitates q̄ alibi & magis accep̄te deo q̄ alibi
& q̄ in penitēcia imponat nō solū q̄ faciēt per se ipsos. sed
etiā q̄ per alios ab aliis p̄curabunt. & oīa quoꝝ specialiter
sūt participes. Dicit etiā pe . de pa . in iiiij. q̄ debet cōfessor
cū minorē pñia; debito iponit innotescere ei. q̄ illa iposita

de confitētē q̄ nō

non est digna. ne decipiatur putans ipsam sufficere. sed q̄
 deberet p̄ quolibz mortali septētem agere pñia. qđ si hic
 nō faciet. luet in purgatorio. Si tamē crederet per istam de-
 claratōem illum incidere in desperatiōe. nō debet sibi hoc
 dicere. ¶ De confitēte aut̄ qui non confiteſt aliquod morta-
 le quod nouit de eo cōfessor. ex eo q̄ non reputat illud pec-
 catū. dicit Gof. in quoli. ix. q̄ si est certū illud esse mortale.
 tunc quicūq̄ confessor debet ei facere cōsciētiam de eo. cū
 confessor ordinet ad utilitatem eius. sed utilitas eius est q̄
 sciat statū suum. nec debet eum absoluere. sed reputare eū
 indispositū ad recipiendum absolutiōe dum manet in tali
 statu. ¶ Sed si dubiū sit utrum sit pctm et op̄iones sunt int̄
 magistros. sicut utrum sit licitū emere redditus ad uitā. tūc
 aut̄ confessor est ordinarius eius. ita q̄ tenet audire cōfessi-
 onem eius. et tūc si sit illius op̄ionis q̄ illud non sit peccatū
 debet illū absoluere simpliciter. Si aut̄ credit q̄ sit pctm de-
 bet ei consciētiam facere q̄ cōfitens diligēter se informet de
 illo facto utrum sit pctm. Sed dato q̄ ille nō uult recogno-
 scere illud esse peccatū. nichilomin⁹ ex quo est ordinari⁹ te-
 netur eum absoluere nec reputare eum in abilē ad absoluti-
 onem. q̄ ex ratione et non p̄teruia hoc opinat⁹. Ordinarius
 aut̄ absoluendo debet seq̄ cōmune indicium ecclie. non suū
 Si aut̄ sit cōfessor delegat⁹ q̄ nullo modo tenet cōfitēti nisi
 velit si credit illud esse mortale. nō debet eū absoluere. q̄
 ex mera uolūtate dependet ut absoluat uel dimittat. Debet
 sequi in absoluendo p̄prīum iudiciū. et peccaret absoluendō.
 hec gof. ¶ De absolutōe nota tandem fm Ray. ¶ Sacer-
 dos dicit soluere uel ligare tribus modis. Uno modo per
 ostensionē. i. ostēdēdo solutū uel ligatum. Ligatū dico cū
 nō absoluit. licet enī pctōr per cōtritionē sit a deo absolut⁹
 adhuc tamen in facie ecclie manet ligatus. et sic intelligit illō
 ca. de pe. vi. i. quāt⁹ lic⁹. Alio mō ligat sacerdos dando pe-
 nitēciā ad q̄m obligat pctōrem. vel soluit dū de pena sibi
 debita dimittit uel ad sacramēta admittit de pe. vi. i. multi-
 plex. Tercio modo per excommunicatiōe et absolutionem ab
 ea. ii. q. i. nemo. fit tamen fm pe. absolutō a pctis realiter
 per ministerium sacerdotis. nō quidem p̄cipaliter et aucto-
 ritatiue. quia hoc est p̄prīum dei. de. pe. vi. i. verbum. Nec
 tamen solū ostēsiue. quia et hoc faciebat sacramēta veteris

testamenti. Nec solum deprecative. quia sic magis absolu
ret bonus layc^o q̄ mal^o clericus. Nec solū per cōtricionem
cōfidentis. q̄ nūq̄ tūc quis ibi efficere de atrito cōtrit^o s̄
opatur instrumentaliter absolutō ad remissionē disponēdo
ad graciā. q̄ sic nisi opponat obstaculū facit de atrito cōtri
tū. q̄ iā cōtrito ad auget grāz hec pe. cui. concor. tho. q̄ sit
hoc virtute claviū q̄ dicūtur plures in effectu. q̄ vna ē po
tēcia discernēdi. Alia ē disiniēdi. Una est tñ essēcialit̄. s. po
testas indicādi in foro aīe collata a deo q̄ in aīa impressa in
delebiliter p susceptiōez sacerdotii. hec pe. Nota fm Ray.
q̄ triplex est iudiciū. s. dei. petri. q̄ celi. In primo absoluī
pctōr p cōtritōez. in iudicio petri. i. cōfessiōis p absolutōez
si tñ sit absolut^o p a deo. saltē ordine. q̄ notat̄. xxiii. q. i.
manet petri pūillegiū q̄ndo ex equitate fert indiciū. In iudi
cio celi curie celestis absoluī p approbatōez. de. pe. di. i.
C De modo absoluēdi nota q̄ dicit pe. de pa. q̄ homo ne
scit vtrū vñq̄ fecerit vñā pfectam cōfessionē. expedit. vt in
oi cōfessione sacramētali post q̄dam specialiter enumerata
seqtur generalis clausula. s. de oībus aliis venialibus q̄ mor
talibus cōfessis q̄ nō cōfessis vico meam culpā. q̄ sic absolu
cio seqtur. q̄ sic valebit ad remissionē pene q̄ culpe etiā mor
talis oblite. q̄ etiam scite. ad qm tamē nō tenebatur alias in
speciali iterum cōfiteri. quia. s. cōfessus ē sufficiēter. **C** for
ma autem absolutōis fm Lho. in tractatu de forma absolu
tionis hec est quantum ad substāciam. Absoluo te. q̄ con
suevit addi Ego q̄ a peccatis tuīs. q̄ si non diceretur subin
telligeretur. Quia enim in sacramentis verba habent effica
ciam ex institutione. Lenēda sunt determinata verba conso
nancia diuine institutioni dicenti. quecunq̄ solueritis q̄c̄.
Ista uerba cōueniūt. Ego te absoluo. Idem Inno. q̄ hosti.
C De ista q̄ aliis diuersis formis absolutionis ab excomu
nicationis q̄ a peccatis quere infra. **C** Solet autem domi
nus papa aliquādo quibusdam tantam graciam facere vt
simpliciter ab oībus censuris q̄ penis iuris q̄ hominis om̄is
possint absolui in foro saltē conscientie. q̄ tunc cōfessor po
test ista forma uti. quam a curia romana recepi q̄ vsus sum
Uidelicet De plenitudine potestatis apostolice cui^o aucto

m absoluēdi

22

122

ritatem p̄ p̄senti gero Absoluo te ab omnib⁹ censuris ecclē
siasticis sentenciis vinculis excommunicationū suspensionū
et interdicti tam a iure q̄b ab homine latis. nec nō ab omni
bus negligenciis et defectibus comissis in administratione
sacramentoꝝ officiis et actibus tuis. vel nomine tuo factis
supplendo de solita apostolice sedis clemencia oīns defe
ctus eorūdē. Et aboleo etiā omnē maculā infamie et inabi
litatis vnde cūq; ḥctā. Disp̄soq; tecum super irrigularitate
simonia in ordine et bñficio actiue vñ passiue quacūq; occa
sione uel causa etiam circa te incolatione ordinum sacramē
torum ḥctis seu cōmissis. Restituo te et abilito te ad status:
famam: honores esequitiones officiorum ecclesiasticorum
quorumcūq; ac omnes gradus dignitatum et honorum ad
beneficia ecclesiastica habita et habenda. et tibi de his que
habes de nouo p̄ video relaxando tibi fructus quos male
percepisti seu leſa conscientia ex eisdem at alia que in ludo
ex succep̄tiōe ac alias ad te pueniunt que subiacent restitu
tioni uage in forma plenissima. In no. pa. et fi. et s.s. Amen
Si aut̄ aliquis dubitat. an pro istis specialis exigatur for
ma absoluendi necessaria qui a sede apostolica habent
priuilegium. q̄ in articulo mortis dumtaxat semel possint
habere plenam remissionem omnium suorum peccaminum
id est apena et culpa. ut alii exprimunt. respondetur secun
dum q̄ a magnis viris tam in concilio Constancien. q̄ Ba
silien.. dictum fuit q̄ non. sed sufficit q̄ ea omnia et singula
faciant pro quibus indulgentia prefata datur prout i bul
lis vel priuilegiis talium exprimitur. nec putet aliquis q̄
quando semel in articulo mortis fuit et usus est. q̄ postea
in alio articulo mortis uti valeat. nisi papa latiore auctori
tate daret q̄ dat qn̄ ponit q̄ in articulo mortis dumtax
at semel. Et ita respondetur in concilio constancien. a litte
ratissimis viris pluribus de hoc requisitis. Ne mirum quia
priuilegium de indulgenciis tantum dat quantum sonat.
non autem extendi debet ultra.

Sed quid deconfessore qui absoluit ubi non potuit se
cularem. aut ex ignorancia. vel ex verecundia. festinatione.
uel huiusmodi. et confessor postea experitur se errasse.

de absoluēte
lare

nunquid tenetur hoc seculari dicere? Respondetur secundum //
dum omnis. quod secularis excusatus est et coram deo absolutus
interim quod nescit. sed confessor non. Quid ergo faciet? Lolla-
tio facta fuit de hoc cum multis notabilibus doctoribus theolo-
gie in concilio basi. Quidam dixerunt quod debet auctoritatē a
superiore ipetrare et si sine magno scandalo fieri potest vocare non
absolutū et sibi dicere. ac eum absoluere post auditū i confessioni
one. vel si magnū scandulū timet absētē absoluat si ab ultia
confessiōe spāt̄ esse i grā. Aut ut aliis placuit si magnū time-
ret vel notabile scandulū sumo sacerdoti cōmittat. pñia; so-
lā cōdignā sacerdos p neglīa agēs. p̄serti qndo multitudo
sic ē neglecta. vñ multi eoꝝ mltū distāt a loco vbi residet cō-
fessor. ¶ Quid ē sētiēdū de illo q̄ cōfiteret et confessor eum non
intelligit aut ex dormitione: vel ex impericia lingue. aut di-//
stractione nimia. vel ex simili causa. ¶ R̄ndet Johannes. de
Hartheberg. antiquus doctor in quoli. suis. Sacramentalis
absolutō p̄exigit cōfessionē. cōfessio vero oīs īportat reue//
latiōez q̄ nō potest esse sine relatōe vni et pceptōe alteri. Lū
ergo alterū istorū. s. pceptō sacerdotis deficiat in p̄fō casu
credo de illo pctō nō esse cōfessionē. et p̄ oīs nec īpēdi ab//
solutōez. Hec ille. Sed istud videt intelligi vbi obaudita sunt
pctā grauia q̄ de ncēite salutis sūt cōfiterēta. nō de aliis q̄ ca-
dūt sub cōsilio et vbi talia modica raro obaudiūt ab eo q̄
alias noscit psonā. ¶ Utrum vero penitētiam seu satissacti-
onem impositam post absolutionem debitā factam i pecca-
to mortali: vel in toto vel in parte teneatur homo iterare.
Super hoc sunt varie opiniones. in hoc tamen omnes con-
cordant quod satisfactio facta in mortali: sicut nec alia opa va-
lent in foro dei ad tollendum vel minuendū debitum pene
pro peccatis ad quod ordinatur omnis satisfactio. quia cū
non sit in amicicia: non potest esse deo acceptum tale op̄.
Sed utrum valet in foro ecclesie militantis ita quod non tene-//
atur iterare. In hoc est varietas opinionum. Et aliqui di-//
cunt quod tenetur iterare: quia cum nō potuerit satisfacere deo
nec etiam potuit satisfacere sacerdoti qui in persona dei si-//
bi illud iniunxit. Sed petrus de tharen. et jo. pisi. videntur
simpliciter dicere sine distinctione. quod talis nō tenet iterare
tales satisfactiōes. quod suffecit i foro ecclesie militatis i quo
date sūt et vbi nō iudicat de dispositōe iteriori. idē videtur

189

sentire. Vincen^t. in specl. hist. li. ix. Et dominus Anibaldus
in iij. et pro ista opioe videt satisfacere impōicio pñie septē
nis. que fiebat regulariter p^r quolibet mortali. ut. xxij. q. i.
pdicandum. Et verisimile est q^r in tanto interuallo aliquod
mortale cōmittebat. Unde si oportuisset iterare. fuisset hoc
laq^u iniicere animabus. ¶ Ibo. cum Alber. magno. in iiij.
distingūt de satisfactione. Dicūt enim q^r sunt quodam satisfa
ctiones ex quib^r remanet aliquis effectus in satisfaciētibus.
etiam postq^s actus satisfatiōis trāsūt. sicut ex ieunio rema
net corporis debilitatio. ex elemosina diminutō substancie.
Et tales satisfactiones in pctō facte. nō op^r iterare. q^r quātū
ad illud quod de eis manet p^r pñiaꝝ sequentē accepte fiunt.
Aliie satisfactiones sunt q^r nō relinquit effectum in satisfaciēte
postq^s actus trāsūt sicut in oratiōe. et hmōi. Actus enī interī
or q^r totaliter trāsūt nullo mō viuiscat. Unde talis op^r q^r
iteret. Eandem opinionē tenet Pe. de pa. magis declarans.
Dicit enī q^r in satisfaciētibus habētibus effectū relictū post
opus. sicut baptismalis carat effectū hēt recedēte fictōe. sic
et istū derelictum ex sacramēto quod opatur ex opere opato
incipit valere ex sequēti eius approbatōe et sacerdotis rati
habitōe. cū illū vere penitet. et nō ex simplici viuiscatōe. q^r
op^r opans mortuū nūc viuiscat. Et sic illa pñia satisfacit
nō solum in foro ecclie. s^r etiā in foro dei quontū ad id delictū.
vt non oporteat iterare sicut ieuniū. elemosina. et hmōi. Sed
si non habent effectū vt est oratio talis pñia facta in morta
li in nullo satisfacit. qn hic v^r alibi oporteat satisfacere. qd
videt intelligēdū in foro dei. q^r nec ratione ipsi^r opis cum
facit. nec rōne drelicti cū postea penitet cū non hēat dereli
ctum. s^r in foro ecclie satisfacit q^r non est necesse eā iterare si
vult esse in statu saluatōis vel salutis postea penitēdo. sicut
necesse habebat ip^r adimplere cum fuit sibi imposta. Un
idē pe. dicit. paulo supi^r. q^r quādo homo de omnibus est
cōtrit^r et confessus et accipit penitenciam cum absolutione
si recidiuans peragat eam in mortali. Ipse quidem se liberat
ab iniūctione sacerdotis. nec incurrit peccatum inobediēcie
quod incureret si eam non perfecisset quia non est forcius
vinculum confessoris. q^r. dei. vel ecclesie. sed in mortali exi
stens implendo preceptum dei de honore parentū. vel eccl
sie. de ieunio ecclesie ab illo absolute se liberat. ergo et c.

no bene

Hec pe. Cum ergo penitēcia iniuncta ordinet̄ ad tollēdum
vel dimittēdū debitū pene tēporalis. talis q̄ pñia; sibi iposi-
tam nō habētē effectū derelictū. ut orōnes pficit in mortali.
si reuertitur ad pñia; tādē morit̄ in statu grē exquo illam
non iterauit cū p ipa; nō sit solutū de vebito pene tēporalis.
soluet eā in purgatorio. nisi p alia opa bona hic satissaciāt.
q̄ si nō reuertat̄ ad pñia; q̄ pñia; pfecit in mortali q̄incūq;
siue habētē siue nō habentē effectū. soluet illud debitū in in-
ferno semp. sicut ille q̄ moritur cū mortalibus t venialibus
de utrisq; soluet pena eternā in inferno. Quāuis enī veniale
debeat̄ pena tēporalis q̄ finē habet. tñ per accīs est q̄ veni-
ale puniat̄ in inferno pena eterna. f. rōne status. q̄ in infer-
no nulla est redēptio. Non enī est ille stat⁹ expiādi culpam
ad qm sequit̄ pena. t ideo semp remanēte culpa veniali du-
rat t pena. ita tenet Lho. in iij. vi. xxij. Sed de pena tēpora-
li debita p mortali post cōtritionē. pe. de pa. sic declarat in
iij. Pctōr postq; est deo recōcilitat⁹ est debitor pene finite
non q̄littercūq; soluēde. s; in statu gracie in quo solū est deo
accepta. alioqui est debitor tāte pene q̄ntā meret̄ culpa t il-
la est infinita. Unde pctōri p se quod debebat̄ pena infini-
ta si erat in mortali s; mutata fuit in tēporalē. supposito q̄ p
seueraret in amicia acceptauit de⁹ absolutionē a pena eter-
na t impositōe pene finite sub condicione si in gracia fieret
Et si queratur quare deus magis acceptauit absolutionem
a culpa sine condicione. q̄ absolutionem a pena. Dicendū
est q̄ culpa transiit t macula non transiit. t gracia in momē-
to aduenit. sed satissacio futura est. futuris autem solet con-
dicio apponi. non aut̄ presentibus nisi peccatis. vel si appo-
natur certa est. Talis ergo dimissa culpa punietur in infer-
no pena infinita. non propter cōmutationem finite in infini-
tam. sed quia debitor est pene infinite ex quo non soluit pe-
nam finitam sub condicione qua debuit. sicut perdens pui-
legium clericī incidit de foro miti ad forum sanguinis. sic q̄
declinat foro ecclesie incidens in mortali ad forum iusticie
exterminātis inuenit eternā. Hoc quod dicit pe. uidet̄ intel-
ligendum de eo qui penitenciam iniunctam non habentem
effectum derelictum factā in mortali scito ab eo. vel de quo
dubitat contēnit iterare ex negligencia t ex labore recusans
hic tenetur in purgatorio facere emendam deo. Sed si quis

196

Dimitat iterationem talis penitencie ex impossibilitate . q^ui
ei deficit tempus . vel credit se eam fecisse in statu gracie . vñ
fuerit in mortali incognito ab eo . vel etiam si scit se fecisse in
mortali . iterare facit per alium quem credit bonum . vel etiā
si nec per se nec per alium iterat credit sibi sufficere ad salu-
tem q^ui impleuit sibi iniunctum . intendens quod minus hic
fecit satisfacere in purgatorio . et sic deo facere emendam . per
huiusmodi omissionem talis non damnatur . Unde et ipse
pe. di. xxv. Dicit q^ui qui fecit penitenciam iniunctam in mor-
tali per se pro tanto non tenetur iterare . quia potest in pur-
gatorio satisfacere . Et si dicatur q^ui videtur inconueniens q^ui
tantum quis puniatur pro peccato dimisso . quia pena eter-
na . et sic non videtur profuisse in aliquo contricio et confes-
sio . Respondet Petrus . q^ui licet tantum puniatur extensiue .
non tamen intensiue . sicut pro uno peccato tandem quan-
tum pro mille . sed non tam acerbe . Si etiam partem peni-
tencie fecit . scilicet in statu gracie . et unus dies remansit pro
illa die eternam penam luet si non penitet . non tamen tam a-
cerbe ac si nunq^{ue} contritus et confessus esset . nec in aliquo fe-
cisset . alias peccatum rediret . Hec Petrus . ¶ Nota tamen q^ui
dum quis facit penitenciam iniunctam sibi . si labat in mor-
tali . q^ui bonum est q^ui cicius potest confiteri . tamen cum per
solam contritionem peccatum dimitatur et gracia restituia-
tur . q^ui cito iste conteritur etiam ante q^ui confiteatur prosequen-
do dictam penitenciam . etiam si sit talis q^ui non relinquat esse
ctum post factum in foro dei realiter satisfacit . quia in statu
gracie est . Unde in nullo tenetur iterare . Ad tollendum au-
tem omne dubium tuncius videtur q^ui confessor et si dat peni-
tencias diutinas ieuniorum : elemosinarum : peregrinatōnū
et huiusmodi prout requirunt peccata . non tamen iniungat
diutinas penitencias oracionum . et precipue his de quibus
potest dubitari de reciduo .

¶ De casibus reseruatis episcopis tam de iure : q^ui de con-
suetudine approbata .

DE casibus reseruatis epis de qb^o dñ infine cle . dudū
varie sūt opiniones doctoz . Aliq . n . ponunt plures .
Aliqui pauciores vñ materia nō ē bñ clara . et in sū-
ma pīsana dicit q^ui bñdictus vñdeci^o . in extravaganti inter-
cuntas declarauit esse quatuor casus episcopales de iure .

Chōmo. scilicet peccatum p̄ quod incurrisset irregularitatē. **C** Secūdo de incendiariis. **C** Lercio de pctō ppter qđ esset indicēda solēnis pñia . **C** Quarto de excommunicatis de maiori excōicatōe. Item declarauit qnq; esse casus ep̄is reseruatis de approbata cōsuetudine . **C** primo homicide volūtarii. **C** Secūdo falsarii. **C** Lercio violatores ecclastice liberatatis. **C** Quarto violatores ecclastice imunitatis. **C** Quito sortilegi ⁊ diuinatores. **C** Quāuis aut̄ dicta extrauagās fuerit reuocata p cle. dudū. tñ quātum ad dictos casus nil imutatū fuit ⁊ si ibi alia cōtēta. ⁊ sic vidēt qđ adhuc illi remaneat. Et addit̄ in pisanelā qđ possunt nihilomi⁹ ep̄i in suis ep̄ati bus casus reseruare put̄ eis videt̄ expedire. sicut possunt cōstitutiones facere. ⁊ multo magis cōcilium sinodale vel prouinciale a quoꝝ sentēciis religiosi nō valent absoluere. Jo. an. extra de. pe. re. si ep̄s. li. vi. glo. iij.

C hosti. ponit alios casus quos ep̄i sibi reseruant.

P Redictis casibus ponit hosti. crimen enorme. ⁊ publicum homicidiū. ⁊ sortilegium. ⁊ addit̄ istos alī os: opp̄ssio puerorū. ⁊ etiam ex casu. incestus. co ruptio mōialiū. coytus cū brutis. matrimoniu clandestinū . vel cōtra interdictū ecclie . periuriū ⁊ falsum testimonium. ⁊ blasphemia dei ⁊ sanctorꝝ. hosti. in summa ponit predictos ⁊ addit̄ pctm ſ̄ naturā ⁊ etiam qđlibet enorme qđ generalis vel pticularis cōsuetudo cōseruat ep̄is. in qbus aliquando ep̄i remittūt pctōrem ad sedem aplicam ppter enormitatem criminū ⁊ ad terrorē alioꝝ. hec hosti. Ego tñ nō legi adhuc esse aliqd pctm p̄cisse ita enorme a quo nō posset absoluere ep̄s subditū. dum tñ nō habeat ſñiaꝝ anerā aliqm. Quamvis aut̄ possint absoluere qđ mittat aliquando bene faciunt.

C De aliis casibus quos ponit Guill. durā. in spe.

G Uyllelmus durandi speculator addit̄ in repositorio suo vltra predictos alios casus. s. de florantes virgines vi oppressas vel seductas. contrahētes post votū castitatis. fornicatio cū iudea ⁊ sarracena. cōcipiens p adulterium quē vir credit ſuū. pcurans aborſum. vel sterilitatē in ſe vel i alia. Cōtrahēt̄ matrimoniu p spōſa lia iuramento firmata . Lognoscēs carnaliter baptizatam. vel cuius confessionem audiuit . Lenens ad baptismum vel confirmationem filium extra articulum necessitatis .

Uerberans patrem vel matrem. et usurarius. Et tandem sic concludit. Lot casus ponere non est aliud quam pretatez sacerdotum restringere. quod eis plenarie est data a Christo. Unde breuiter dico / co sacerdotes oia posse quo ad foru penitentiale que non sunt specialiter in iure episcopis reseruata. et quod non sunt ipsis sacerdotibus directe vel per aliquod consequentiā interdicta. ar. extra. de iure si. et de sen. ex. nup. Hoc tamen fateor quod ubiquecumque fuerit grave delictum vel enorme superioris est iudicium reqrendum. Et id dico in oībus casibus in quibus est generalis consuetudo ecclesie quod sint episcopis reseruata.

Cpredicatores et minores presentati per audiencia confessionum possunt absoluere de casibus quos episcopi sibi reseruant exceptis de iure episcopis reseruatis.

Tobannes de lig. in quodam declaratōe sup. c. oīs. de pe. et re. probat et concludit ex dictis in mediate et Guill. spec. ex. cle. duodū. fratres predicatorum et minorum presentatos per audiēcia confessō. posse absoluere ab oībus casibus pectorum exceptis pccise quod in iure reseruatē episcopis. Sed a casibus quos episcopi sibi reseruat vel de consuetudine sue dioces. vel ex suo bene placito. vel per constitutiōes suas sinodales vel provinciales posse absoluere etiam si episcopi dictos casus non concedat. Et sic probat cle. duodū. et statuit quod dicti fratres non possint absoluere nisi a casibus a quibus possunt curati qui eis permittuntur in iure. nisi episcopi vellent plus conferre aliquid. Sed Guill. dicit. quod non obstante quod doctores ponant multos casus episcopis reseruatos. curati possunt absoluere ab oībus occultis quod in iure non sunt episcopis reseruata. et que non sunt ipsis sacerdotibus directe vel per consequēciam interdicta. licet ergo episcopi possint certos casus quod de iure competunt inferioribus. non tamen hoc possunt simpliciter. nisi in duobus casibus sum. Guill. s. directe ut cum aliqui fuerint legitime in criminis deprehensi: quod merito fuerit tali pectore puni. Secundo indirecte per aliquā consequētiā. ut cum aliquis causa euenerit. in quo ad utilitatē cōeū expeditat quod talē casū retineat. et aliter non. ppv. q. i. de ecclasticis. Non autem expedit utilitati cōi reseruare tot casus. sed hoc est ponere laicos in via salutis. Sed si aliquis uult defendere plures causas posse episcopos rōnabiliter reseruare quo ad sacerdotes prochiales cum sint de foro episcoporum et eorum constitutōibus subjecti. tamen hoc non possunt facere episcopi erga predictos frēs. qui exceptis sūt

bene

nec eoz ordinatōib⁹ subiecti. extra de exce. p̄la. nimis praua.
Lū ergo nō possint dicti fr̄es absoluere a casib⁹ resuatis in
iure epis. vt dī i cle. illa. ergo possūt i oib⁹ aliis. vt puta re
seruatis ex cōsuetudine p̄ticulari. loci. v̄l sinodali cōstitutiōe.
qz vnū negādo. aliū tacēdo cōcessit. vi. xxv. qlis. Nec possūt
plati dictā cōcessiōez reuocare vel defalcare nō directe negā
do lñiaz audiēdi nihilomī hēnt p cle. nec indirecte p̄hiben
do parrochianis ne cōfiteāt eis. extra de p̄uill. qnto. Nec p
retētōez mltōz casuū. qz fieret in scandalū legis qd fieri non
debet. extra. de cōce. p. cōsti. Sileat ergo io. mo. q dicit q si
eps pōt artare ptātez ordinariā curatorū. pōt mltō magis ar
tare ptātez extra ordinariā ipoꝝ f̄m. qz qd p̄ superiorē cōce
dit. p̄ inferiorē artari vel reuocari nō pōt. vt ptz di. xxi. infe
rior. Ad cōsti. at cle. de p̄uill. reli. ubi dī q̄ a casib⁹ ordina
riis reseruatis quēq̄ absoluere nō p̄sumāt. respōdendū ē. q̄
intelligēdū ē. de casibus in iure reseruatis. sicut dicit ista cō
stitutio dudū. Nō aut̄ de reseruatis p̄ cōsuetudinē vel statu
ta aliorū platorū qz remouet illa papa in dicta cle. dudū. a
qbus p̄nt dicti fr̄es absoluere. Hec Jo. Sz. fran. post laud.
dicit q̄ de casibus ep̄alibus nō potest dari doctrina. cū de
pendat ex statutis ipoꝝ epoꝝ et doctrinis. Et q̄uis laud. vi
cat q̄ hēns irregularitatē qm sol⁹ papa tollere pōt nō pos
sit absolui a pctō ante dispēsatōez. fran. zan. dicit ūriū. s. q̄
pōt absolui a pctō remanēte mac̄la irregularitatis. Quia er
go nō ē clarū q̄ sint cā reseruati epis in iure cōi. ido tucior
via ē in hmōi q̄ fr̄es si possūt sciāt ab ep̄o quos casus mult
sibi reseruari. et de alliis nō se itromittāt. et oēs alios sibi fa
cere cōcedi. Certū ē aut̄ q̄ f̄m om̄is absolutio ab excōicatōe
maiori reseruat̄ epis. Itē dispēsatio et cōmutatio uotorum.
Itē relaxatō quorūdā iuramētoꝝ. Dispensatō incertorū hēs
supra in. ij. pte ti. ultio. fran. zan. de vi. cle. dudū. dicit glo.
Jo. an. laū. pan⁹. stepha. zen. tenere q̄ eps possit reseruare
casus de qb⁹ poterāt an hāc cōstitutoez. s. dudū. absoluere.
ita q̄ reseruatō p̄iudicet fr̄ib⁹. i. q̄ nō poterūt tūc etiā ab il
lis reseruatis absoluere. qd est ū hoc q̄ dicit hic Jo. de lig.
Et intelligit ista reseruatō casuū ep̄aliū de actib⁹ exteriori
bus cū effectu. nō de interiorib⁹. ut si q̄s desiderauit uel etiā
q̄s iuit occidere aliū. Istud homicidiū cordis. de reseruatis
ep̄is nō est. Dicit etiā pe. de pa. q̄ incestus q̄ cōmittit a p̄ue

cere. et tunc perficiendo iterare non tenetur. et precipue quā
do non est sibi terminus p̄fixus quē non posset transgredi.
Quis sibi sit declaratū in quo ip̄am debeat facere. vel i alio
tempore ipsam suplere. Eo ip̄o aut̄ q̄ facit sibi propositū non
iplendi pñia; sibi iniunctā p mortalibus ex negligia vel con
tentu peccat mortaliter. q̄ tunc tenet ad illam sub p̄cepto.
Secus de pñia iniunctā p venialibus ad qm non tenetur de
necessitate fm tho. Unde etiā si pñia; iniuctam p mortali
bus dimitteret ex impossibilitate puta infirmitatis et hmōi.
posset tamē pñia iniuncta ab uno confessore mutari ab alio
cui confiteat. etiā sine audience pctōꝝ illorū p quibus erat
iposita fm pe. de. pa. De hoc vide infra. in §. ¶ Tercius ca
sus fm tho. pe. ray. et hosti. est ex parte confessoris. s. qndo
est notabiliter ignorans sacerdos. ita q̄ nescit discernere int̄
mortale et veniale. de cōibus pctis. et p̄cipue cū penitēs ha
bet casus int̄catos et difficiles. Lor. durā. or. mī. et addit. et
hoc nisi penitēs sit p̄itus et instruat cōfessorē. Cum aut̄ va
dit ad eū quē scit ydiotā et ignorantem. Teneat iterare. Hec
durā. quod videt intelligēdū quādo pōt aliū habere suffi
cientē. Nam si aliū habere nō potest. et multo magis qndo
est in periculo mortis. potest et debet cōfiteri ei quē habet.
Unde augst⁹ dicit. de pe. vi. vi. qui uult cōfiteri ut inueni
at gratiam. sacerdotem querat scientem soluere et ligare et.
¶ Quartus casus etiam ex parte confessoris est impotentia
absoluendi secundum pe. tho. et ray. et hoc potest esse secun
dum pe. de pallu. et durā. or. mi. vel quia habet potestatem
absoluendi artatam. q̄ si ab aliquibus peccatis non po
test absoluere superiore sibi reseruante illos et tamen ab illis
de facto absoluit. et confessus illi cum hoc ei constat tenet
iterum cōfiteri. nō quidē oia. s; fm pe. de pa. illa tm de qb⁹
non potuit absoluere. Aut hoc est q̄ nullā habet ptātem. et
hoc vel quia nō erat sacerdos quis reputaret. vel quia nō
subditus vel intrusus aut excommunicatus. aut suspensus ab
officio et huiusmodi. Et absolutus a tali cum illi hoc con
stat tenet iterū confiteri. q̄ realiter non est absolut⁹. quis
ignorantia facti excusat eum in conspectu dei. ac si esset ab
solutus dū nescit fm tho. in quoli. S; pe. de pa. in q̄rto vi.
vij. q. vj. sic distiguit et nobilit̄. q̄ aut ipedimētū quod ha
bet absoluens est iuris diuini. aut humani. Si iuris diuini //

ni. puta q; nō fuit baptizat⁹ talis. vñ nō ordiat⁹. i casu abso
lut⁹ a tali tenet⁹ iterū cōfiteri. hoc scito. nec papa posset de
ōrio dispensare. Si ē impedimētū iuris hūani puta q; excōi
cat⁹. suspensus & hmōi. Tūc impedimētū aut ē notorium .
aut occultū. Si notoriū. puta q; māifeste & publice verbera
uit clericū propter quod est excōicat⁹ notorie. vel māifeste
intrusus. i. p cōcessiōez seclariū poit⁹ in ecliā curata. nō per
canōicam cōcessionē pp̄ter quod titulū nō babet nec po //
testatē sup̄ prochianos illi⁹ ecliā. & talis cōfessus tenet⁹ itēuz
ōfiteri. hoc scito. Sed si impedimētū est occultū. tūc aut cō//
fitens scit illud impedimētū aut nescit. Et si scit cōfiteō illi .
tenet⁹ itēz confiteri. & mortalr peccat coicādo illi in diuinis
Si nescit impedimētū. qđ etiā alijs occultū est. & hoc ignorā
cia facti. tūc non tenet⁹ iterare. ar. ff. de. offi. p̄toris. l. barba
rius. Sz si hoc nesciret ignorācia iuris. puta scit illū pcussif
se clericū. sed credit illū nichilomin⁹ posse ipm audire ōfep
hm. pe. de pa. nō excusat⁹ p hoc qn teneat⁹ itare. Et ut nota
tur in aditiōe bar. in capi. us⁹ cla. ij. q̄ q̄s pōt simul & semel
absolui a plurib⁹ excōicatiōib⁹. & absoluēs si habz ptātem
dicere potest. ego absoluo te ab oībus excōicatiōib⁹ his q̄s
cōfessus es. & ab alijs quas non habes in memoria si q̄ for
te sūt. in memoria dicit q̄ qui impetrat absolutiōem a papa
uel a legato caute facit si se facit absolui ab oībus excōicati
onibus & peccatis de q̄bus nō recolit. qz tunc si postea re
colit de aliqbus nō tenet⁹ iterū absolutionē impetrare. licet
te pctō teneat⁹ si sit mortale cōfiteri. ¶ Est & quint⁹ casus
in quo quis tenet⁹ iterare fm pe. de pa. vbi supra videlz im
pedimētū ex parte cōfiteōis scitū ul̄ oblitū ul̄ ignoratū pba
biliter. puta qz erat excōicat⁹ maiori uel minori excōicatiōe
licz nesciret. cū postea sciuit tenet⁹ itēz ōfiteri absoluendus
quia ligat⁹ excōmūicatiōe absolui nō potuit a pctis. & pba
bilis ignorācia p̄seruat a culpa & pena irrīgularitatis. Sz nō
facit eum non esse excōicatū. p̄p̄ qđ si tūc eligeret . vñ si bñ
ficiū cōferret⁹. ignorācia nō faceret q̄ sibi aliqđ ius acqre//
ret⁹. vt de clī. ex. appo. Est aut̄ minus capax sacramentoꝝ a
quoꝝ pticipatōe directe excludit⁹ q̄s quorūcūq̄s alioꝝ & idō
absolutō nulla. Et dicit idē pe. q̄ in hoc casu & i alijs in qui
bus q̄s tenet⁹ iterare ōfessionē si cōfiteat⁹ eidz nō oportz ite
rare pctā explicite. Sz solū implicitē dicendo in illis q̄ uobis

13

alias dixi . sicut si nulla fuisset absolutio per multos dies fieri de facto . dilatata enī absolutō p̄ m̄ltos dies fieri p̄t . etiā si ipse oblitus fuerit . dū tamē prius p̄nia ei innotuerit . q̄ si non tāp̄asset p̄niaz . tūc oportet ad memoriā reducere . vt moderetur iuste . Hec pe . Guill . etiā dicit q̄ p̄nia non req̄rit tātam cōtinuitatē agendorū ⁊ dicendorū sicut alia sacramenta sed in vna die p̄t fieri pars confessionis ⁊ in altera alia . vel in vna die audiri confessio ⁊ alia impendi absolutō ⁊ iniungi p̄nia . ¶ Septus casus est quādo quis facit cōfessionem in mortali . seu sine p̄posito abstinenti . Sz q̄ iste casus habet varias opiniones ⁊ est satis difficultis declarabit̄ in sequentīs . Una ex cōditōibus cōfessionis est q̄ sit lacrimabilis . i . cum dolore seu displicēcia de pctis . saltē fīm rōez : Unde q̄ II runt doctores . vtrum cōfessio facta ab eo qui nō ē cōtritus quia . s . non dolet sufficiēter . vel nō p̄ponit abstinere a pctis valeat . ita q̄ nō teneat eā iterare . Et respondet pe . de pa . in . iiiij . vi . xvij . q̄ circa hoc est triplex modus p̄cedēdi . ¶ Prim⁹ est q̄ non valeat ad remissionē culpe nec pene . Nec tūc rece dente fictione . Unde ⁊ tenet iterare . Et hec est opinio goff . iniquoli . Ray . ⁊ hosti . in sūma . fīm etiā bonāuenturā in iiiij . ⁊ durā . ordi . mi . Robertū olchoch . ⁊ vincēciū in spec . istorū . ¶ Secundus modus dicendi est q̄ talis cōfessio valet ad remissionē culpe quādo ipenitēs cōfitet ⁊ absolvit . licet tunc nō recipiat fructū cōfessi . tñ recedēte fictōe recipiet sicut ē de baptismo . Et rō h⁹ forte ē . q̄ sicut i baptismo recipit caract̄ ad quē recedēte fictōe seq̄t̄ grā . Ita i p̄nia ip̄mit̄ quidā ornat⁹ ad quē recedēte fictōe seq̄t̄ grā . Et hec est opio Lho . pe . ricar . or . mi . in iiiij . io ⁊ ber . in glosa . Videl̄ etiam esse grāni . de . pe . vi . j . mēsurā . in § . sequēti . dicit enī q̄ non est necesse q̄ pctā que semel sacerdoti cōfessi suimus eadē denuo cōfitemur . Et est terci⁹ modus dicendi cōcordās ambas . Aut enī talis nō habet intencionē confitēdi sacramētalit̄ ⁊ absoluēdi . Sz deridēdi . Aut h̄z itētōez ḥfitēdi . In primo casu non liberat̄ a p̄cepto diuino de confessiōe . q̄ sine intentiōe non potest suscipi essēcia sacramēti . q̄ cōsistit in v̄su . Unde tene tur iterū cōfiteri . Si aut̄ intēdit . tūc distinguēdum . q̄ inten dens iplere p̄ceptū ⁊ suscipe verū sacramentū quod ecclesia confert . aut nullā habet penitēciam de pctō suo . aut aliqm . Si nullam . tūc p̄nie sacramētū nō suscipit . q̄ pars essēcia .

liis sacramenti huius quod consistit in actu suscipientis est
actus interior. Unde sine eo non est. sicut non est matrimonium si
quis iteranter verum sacramentum. non tamen consentire nisi in carnalē co-
pulā et ad tempus. Sed si aliquem penitentiam habet de peccatis suis. tunc iterum
distinguedū. quia aut talē habet penitentiam quae sufficit in sacramento. puta
atritus accedit ad confessio[n]es ex quo ibi sit contritus. Unde fuga
et fictio. et sic non habet dubium quia et sacramentum suscipit et effectum est
. scilicet remissionem peccatorum. Unde non tenet iterare. Et similiter per modum
fortius si accedit contritus. Si vero habet talē penitentiam quae non sufficit
cum sacramento ad gratiam. quia nec etiam atritus accedit. tunc est vera
opio. Ite. scilicet fictio recedente. tunc incipit valere confessio. et
non tenet confiteri nisi fictionem. potest igitur opio ite. multis
modis saluari. Uno modo loquendo de eo quod est p[ro]positio
non positivus. quia scilicet dolor est: sed ita perfectus. quia nec cum sacramen-
to actu suscepto sufficit ad contritionem nihilominus cum hanc
perfectionem quod est fictio non confiteatur. quia credit esse sufficienter
dispositus. et sic non scienter celat peccatum quod fuit in hoc.
quia non examinavit conscientiam suam sicut debuit. et sic quia erat error
tollit fictionem quod excludit essentiam sacramenti. Tali ergo quod
verum sacramentum suscipit ornatus impunitus. sed gracia non datur
sed postea quando redit ad cor et recolit se non fecisse bene debiti
cum suu ex negligencia aliqua oblitus. tunc incipit valere confessio
et non tenet confiteri illa quod p[ro]positus fuit sic fictus. quia
non fuit dimidiata ex intentione. sed solu[m] illa fictionem tenet confiteri.
Si autem fuisset fictio positivus. quia scilicet non dolet et scienter ce-
lata fuisset confessio nulla. vel si fuisset confessio. non debuisset
dari absolucio. sed si data fuisset dubium est utrum ornatus impunitus
esset. in quo casu ite. non potest intelligi. opio. Secundo modo
intelligi potest opio ite. quando est positiva fictio quantum ad hoc
quod non dolet nec ponit abstinere. tunc ista fictio non
occurrit sibi ut confiteatur nec actu cogitat quod teneatur ea confite-
ri. tunc enim sicut de peccato quod occurrit quidem sed non cre-
dit quod sit peccatum. aut quod sit mortale et de necessitate confitendi. p[ro]prio
idem est ac si fuisset oblitus per negligentiam nec fecisset debitum
suum de scrupulo conscientiam suam. in quo casu solum
illud est confitendum et est verum sacramentum. licet sit hec
ignorancia iuris divini ficti ibi. et hoc modo potest substi-

no. bene.

ris quando non habet usum rationis. non est de reseruatis
epis. q; nec p hoc tollit virginitas. nec causat affinitas.

CQue est atroc iniuria et leuis.

Ta **III** **L**trox in iuria est. si membra mutilat. si dens frangat
Enormis iniuria est si nimirum sanguis exiit de membro de
quo exire non posseuit. Si oculum effoderet. Si baculis
verberaret vel cedere. Si interficeret extra. de sen. ex. cum illoz.
Grauis iniuria est si persona ecclesiastica incarceraret. Si eius
vestes rupuntur. Si ex liberatione citra vulnera punis vel
calcibus percutieret. extra. de offi. dele. excruciat. **C**Leuis vel
modica iniuria est que modica percussione vel impulsione
puni. palme vel manus aut digiti. vel baculi seu lapidis fit.
aut si aliquis capit per manum aut capilos vel per vestimentum ali
quem presbiterum et dicit si tu non es presbiter et. extra. e. punerit
ad nos. Et sup istud. cap. Jo. an. quod credit quod in leui iniuriis
possunt absoluere episcopi. et in leui oculis indifferenter absoluunt. In
mediocri certas personas prouilegiatas ut hostiarios. officiali
les. seruos. clericos coniter viuetes et professos. in enormibus.
nullos. **C**Nota quod violencia esset si quis teneret clericum per
vestes. vel per frenum eaque cui insidet clericus cum abire non possit
quo vellet. Auferens etiam re violenter a clero excruciatus est.
CEt nota quod duo requirunt ut quis incidat in casum. scilicet sit
animus dolosus et facti perpetratio.

CNota de atritione et contritione.

CIbo. in iij. di. xvij. ait quod tristitia est inter atritio et contritio
Nam atritio importat quando displicentia de peccatis sed imperfecta.
Unum atritum. id. aliquo modo tritum. sed contritio importat perfecta dis
plicentia de peccatis. Unum tritum. id. similiter totum tritum et in puluerem redi
datum. Est autem contritio secundum Pe. in iij. di. xvij. dolor voluntarie
assumptus per peccatis cum proposito confessio et satisfactio voluntarie.
Et secundum eundem ea. di. opus quod contritio habet de operi peccati mortali
et ratio est quod in operi peccati mortali est actualis auersio voluntatis a deo
et quod contraria mentis curat. id est opus quod in operi remissione peccatorum sit
actualis conuersio ad deum et auersio a peccato et hoc dicit contri
tio. De peccatis autem oblitis sufficit contritio generalis cum co
natu ad recordandum et dolendum. Dolere etiam debet de
obliuione peccatorum que contingit ex negligentia.

finis.

CENTRO NACIONAL DE RESTAURACION DE
LIBROS Y DOCUMENTOS.

Nueva encuadernación por carecer
de ella.

Nº de Reg.: 3027   Octubre 1976

